

ДОКЛАД ЗА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

**НА ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ „РАЗШИРЕНИЕ И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ПТИЦЕФЕРМА ЗА
СТОКОВИ КОКОШКИ НОСАЧКИ“ В ПИ 074010 В ЗЕМЛИЩЕТО НА ГР. ДЕБЕЛЕЦ, ОБЩ. ВЕЛИКО
ТЪРНОВО**

**СЕПТЕМВРИ, 2018г.
ГР. ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

ДОВОС

**НА ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ „РАЗШИРЕНИЕ И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА ПТИЦЕФЕРМА ЗА
СТОКОВИ КОКОШКИ НОСАЧКИ“ В ПИ 074010 В ЗЕМЛИЩЕТО НА ГР. ДЕБЕЛЕЦ, ОБЩ. ВЕЛИКО
ТЪРНОВО**

ВЪЗЛОЖИТЕЛ:

ЗП „КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА“

ИЗПЪЛНИТЕЛ:

“ЕКОКОНСУЛТ 2008” ЕООД СТАРА ЗАГОРА

УПРАВИТЕЛ:.....

/ИНЖ. ИВАН ИВАНОВ /

СЪДЪРЖАНИЕ

		Стр.
	УВОД	6
1.	ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ	7
1.1.	Наименование на инвестиционното предложение	7
1.2.	Информация за контакти с инвеститора	7
1.3.	Информационно осигуряване	7
2.	Анотация на инвестиционното предложение	8
2.1.	Местоположение	8
2.2.	Необходими площи	9
2.3.	Основни характеристики на инвестиционното предложение	9
2.4.	Очаквани отпадъци и емисии в резултат на реализацията на инвестиционното предложение	15
2.4.1.	Емисии в атмосферния въздух – вид, източници, пречиствателни съоръжения	15
2.4.2.	Отпадъчни води. Количество и състав на отпадъчните води по потоци – промишлени, битово-фекални и дъждовни. Пречиствателни съоръжения.	18
2.4.3.	Отпадъци	19
2.4.4.	Енергетични замърсители: шум, вибрации, вредни лъчения. Вид и характеристики.	21
2.4.5.	Опасни химични вещества	22
2.5.	Риск от аварии. Анормални режими на работа	23
3.	Проучени от възложителя на инвестиционното предложение алтернативи за местоположение и/или алтернативи на технологии и мотивите за направения избор за проучването, спрямо въздействието върху околната среда, включително “нулева” алтернатива.	24
3.1.	Алтернативи по местоположение	24
3.2.	Алтернативни технико-технологични решения за осъществяване на инвестиционното предложение	25
3.3.	Оценка на съответствието на инвестиционното предложение с «най-добрите налични техники» (НДНТ)	35
3.4.	„Нулева алтернатива“	52
4.	Описание и анализ на компонентите и факторите на околната среда и на материалното и културното наследство, които ще бъдат засегнати в голяма степен от инвестиционното предложение, както и взаимодействието между тях	53
4.1.	Атмосферен въздух	53
4.2.	Повърхностни и подземни води	58
4.3.	Земи и почви	60
4.4.	Геоложка среда	62
4.5.	Биологично разнообразие, защитени природни територии.	63
4.6.	Ландшафт	69
4.7.	Исторически и културни паметници	69
4.8.	Здравно-хигиенни аспекти на околната среда	70

5.	Описание, анализ и оценка на предполагаемите значителни въздействия върху населението и околната среда в резултат на реализацията на инвестиционното предложение, ползването на природните ресурси и емисиите на вредни вещества при нормална експлоатация и при извънредни ситуации, генерирането на отпадъци и създаването на дискомфорт	82
5.1.	Атмосферен въздух	82
5.2.	Подземни води	92
5.3.	Повърхностни води	94
5.4.	Геоложка среда	96
5.5.	Земи и почви	97
5.6.	Биологично разнообразие.Защитени природни територии.	99
5.7.	Прогноза и оценка за очакваните нарушения на ландшафтите.	102
5.8.	Прогноза и оценка на въздействието върху състоянието на исторически и културни паметници в района на инвестиционното предложение	102
5.9.	Отпадъци	103
5.10.	Прогнозна оценка на въздействието на опасните вещества, характерни за инвестиционното предложение, върху околната среда и здравето на хората.	105
5.11.	Вредни физични фактори	109
5.12.	Здравно-хигиенни аспекти на въздействието на инвестиционното предложение върху населението и работещите на площадката	111
5.13.	Аварии и инциденти	114
5.14.	Мониторинг	115
6.	Информация за използваните методики за прогноза и оценка на въздействието на инвестиционното предложение върху околната среда	120
7.	Описание на мерките, предвидени да предотвратят, намалят или, където е възможно, да прекратят значителните вредни въздействия върху околната среда, както и план за изпълнението на тези мерки.	123
8.	Становища и мнения на засегнатата общественост, на компетентните органи за вземане на решение по ОВОС и други специализирани ведомства, в резултат на проведените консултации.	127
9.	Заклучение в съответствие с изискванията на чл. 83, ал. 3 от ЗООС.	127
10.	Описание на трудностите при събирането на информация за изработване на доклада за ОВОС	129
	ПРИЛОЖЕНИЯ	134

У В О Д

Докладът за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) на инвестиционно предложение (ИП) **„Разширение и модернизация на птицеферма за стокови кокошки носачки“ в ПИ 074010 в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново** е изготвен от колектив независими експерти и консултанти по договор с Възложителя ЗП „КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА“.

Докладът е разработен на основание чл.81, ал.1, т.2 от Закона за опазване на околната среда (ДВ бр.91/2002 г., посл. изм. и доп., бр. 12 от 3.02.2017 г.). С писмо изх. № 2141/20.07.2018г. РИОСВ Велико Търново се произнася за извършване на оценка на въздействието върху околната среда на инвестиционното предложение.

Съдържанието на Доклада съответства на изискванията на чл.96, ал. 1 от ЗООС и чл. 11 и 12 на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ДВ бр.25/2003 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.3 от 5 Януари 2018г.).

В отделно приложение към Доклада за ОВОС е представена и Информацията по чл. 99а, ал.1 от ЗООС, с цел получаване на решение по ОВОС, потвърждаващо прилагането на „най-добрите налични техники“, последващо получаване на разрешение за строеж и въвеждане в експлоатация на инсталацията след издаване на комплексно разрешително, съгласно чл. 118 , ал. 2 и ал.3 от ЗООС.

При разработването на Доклада за ОВОС са взети предвид:

- Препоръките, направени от РИОСВ Велико Търново и от специализираните ведомства и обществеността, изказани по време на консултациите за определяне на обхвата на ОВОС, проведени в съответствие с чл.95, ал.3 от ЗООС и чл.9 от Наредбата. Справка за проведените консултации е представена в т.8 на към Доклада.
- Заданието за обхват на оценката на въздействието върху околната среда, съгласувано с писмо изх. № 2141/02.08.2018г. на РИОСВ Велико Търново (копие от писмото е дадено в *текстово приложение №2*).

Оценката на въздействието върху околната среда е разработена от колектив независими експерти и консултанти, в състав:

1. инж. Иван Желязков Иванов – Ръководител колектив
2. инж. Радка Тодорова Вълчева
3. инж. Деян Димитров Михнев

Към доклада са представени: списък с подписи за разработените от всеки член на колектива части на ДОВОС, декларация по чл.11 ал.3 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда и копия от диплома за образователно-квалификационна степен „магистър“ на експертите.

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

1.1 Наименование на инвестиционното предложение

„Разширение и модернизация на птицеферма за стокови кокошки носачки“ в ПИ 074010 в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново.

1.2 Информация за контакт с инвеститора

ЗП „КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА“
ЕИК: BG 7706235377

Пълен пощенски адрес:

гр. Велико Търново,
ул. "Кольо Фичето" № 5
п.к. 5000

Едноличен собственик на капитала и Управител на фирмата

Калина Михайлова Широкова
Тел: 0889 909777;
e-mail veltted_2004@abv.bg

Лице за контакти:

инж. Иван Иванов
Тел.: 0897 810381; e-mail ecoconsult@abv.bg

1.3 Информационно осигуряване

При изготвянето на Доклада за ОВОС беше използвана следната информация:

- ЗАДАНИЕ за съдържание и обхват на Доклада за ОВОС, съгласувано с писмо изх. № 2141/02.08.2018. на РИОСВ Велико Търново (*копие от Заданието- текстово приложение №8*).
- Указанията на компетентния орган РИОСВ Велико Търново, посочени в писмо изх.2141/20.07.2018. (*копие от писмото – текстово приложение №1*), както и в тези на специализираните ведомства и обществеността, изказани по време на консултациите за определяне на обхвата на Доклада за ОВОС, проведени съобразно изискванията на чл.95, ал.2 от ЗООС и чл.10 от цитираната по-горе Наредба. Справка за проведените консултации и копия на писмени становища, са представени в т.8 към Доклада.
- Нотариален акт за собственост на имот № 074010 от землището гр. Дебелец, общ. Велико Търново (*текстово приложение 9*);
- Договор за наем на собственика на имота с Оператора на инсталацията(*текстово приложение 10*);
- Скица на ПИ 074010 (*графично приложение 14*);
- Програма за отглеждане на подрастващи и стокови кокошки носачки
- Наръчник за отглеждане на птици за п-во на яйца за директна консумация, 2008 г.изд.колектив Тракийски университет Стара Загора
- ВАТ файл към BREF документ „НДНТ при интензивно отглеждане на птици и свине“
- Решение за изпълнение ЕС/2017/302 от 15 февруари 2017 г. за формулиране на заключения за НДНТ, съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета при интензивно отглеждане на птици или свине.
- Бюлетени за състоянието на околната среда в България, издание на МОСВ и ИАОС;
- План за управление на речните басейни в Дунавски район 2016-2021 г.
- Годишен доклад за дейността – РИОСВ Велико Търново

- Доклад за демографското и здравното състояние на населението в обл. Велико Търново на РЗИ Велико Търново за 2015, 2016 и 2017г.
- Справочна и друга специализирана литература;
- Оглед на площадката на инвестиционното предложение и консултации с представители на Инвеститора.
- Проведени консултации с катедри «Приложна екология» и «Птицевъдство» към Тракийски университет Стара Загора – проф.Г. Михайлова и проф. Г.Георгиев;

Докладът за ОВОС е изработен в съответствие с изискванията на нормативната уредба по околна среда, чийто списък е представен в ДОВОС.

2. АНОТАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

2.1. Местоположение

Инвестиционното предложение ще се реализира в имот 074010, м.„Под дела“ в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново. Нотариален акт за собственост е представен в *текстово приложение №9*, Договор за отдаване под наем е налицен в *текстово приложение 10*, а скица на имота е представена в *графично приложение № 14*.

Фиг. 1. Обзорна карта на района

Имота, в който е предвидено да се реализира инвестиционното предложение, заема площ от 18,861 дка.

Обектът – предмет на инвестиционното намерение е ситуиран в имот 074010 в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново. Площадката граничи с полски път, храсти и нива, собственост на частни лица и общ. Велико Търново. Налице са данни за преминаване в близост до имота на участък от линеен обект от националната пътна мрежа – автомагистрала В. Търново-Русе (в процес на реализация).

Теренът има излаз на път, свързващ фермата с град Дебелец.

ИН предвижда изграждане на нова технологична инфраструктура в рамките на площадката - електроснабдяване, В и К, отопление и вентилация и др., както и обособяване на нови вътрешни пътища.

Площадката отстои на 1.39 км западно по права линия от гр. Дебелец. Река Дебелец протича северно от площадката в непосредствена близост. ИП не засяга по никакъв начин речното русло на повърхностния воден обект.

Площадката, обект на ИН **не попада** в ЗЗ от национална екологична мрежа „НАТУРА 2000“. Най-близките защитени зони до площадката – предмет на ИП са ЗЗ „Дряновска река“ BG0000282 и ЗЗ „Търновски височини“ с код BG0000213. Имотът не попада в границите на защитени територии, съгласно чл. 5 на Закона за защитените територии.

В *графично приложение Г15* е дадена кадастрална карта на района около площадката, на която се отличават съществуващата площадка на фермата, новия ПИ, с който ще се реализира разширението на фермата (предмета на ИП), както и околните съседни имоти, които биха могли да бъдат засегнати от реализацията на ИП.

2.2. Необходими площи

Имот с № 074010, в който е предвидено да се реализира инвестиционното предложение, заема площ от 18,861 дка. Той е част от кадастралния план на гр. Дебелец, община Велико Търново. Същия е отреден начин на трайно ползване „Нива“. Застроената площ, след реализацията на ИП ще възлиза на около 16000 m² (халета и сортировъчно с яйцесклад).

Връзката на обекта с пътя Дебелец-Велико Търново ще се осъществи по съществуващ път.

Не са необходими допълнителни площи извън терена за осъществяване на дейността, вкл. за етапа на строителство.

2.3. Основни характеристики на инвестиционното предложение

ЗП „КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА“ възнамерява да реализира разширение на основната дейност на предприятието, което самостоятелно достига критериите на т.21, буква „а“ на приложение 1 на ЗООС, посредством инвестиционно намерение за „Разширение и модернизация на птицеферма за стокови кокошки носачки“ в ПИ 074010 в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново.

Реализацията на ИП ще доведе увеличаване на производствения капацитет на фермата на ЗП „КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА“ чрез:

- Изграждане на едно хале за отглеждане на подрастващи птици с капацитет 87 216 места за отглеждане;
- Изграждане на четири халета за отглеждане на кокошки-носачки с капацитет 61 560 места за отглеждане във всяко хале;
- Изграждане на сортировъчно отделение, в т.ч. и пакетиране на яйца, и яйцесклад.
- Изграждане на инфраструктура – пътища, водопроводна мрежа, кабелни трасета и др.

Предложението попада в обхвата на Приложение 1 към чл. 92, т.1, на ЗООС: позиция 17, буква «а» – Ферми за интензивно отглеждане на птици и свине с повече от: а) «40 000 места за бройлери; 40 000 места за кокошки-носачки».

ЗП „КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА“ е регистриран земеделски производител, притежаващ регистрационна карта от Областна дирекция „Земеделие“, гр. Велико Търново.

В новоизградените халета ще се отглеждат кокошки-носачки за производство на яйца, предназначение за директна консумация. В годишен аспект е възможна реализацията на до 1 жизнен цикъл в инсталацията. След приключване на носливостта, птиците се натоварват и отвеждат до кланица за добив на птиче месо. Отглеждането в новите халета ще се извършва по начин и технология, прилагани в съществуващите вече производствени халета.

Инвеститорът е преминал успешно процедура по преценяване необходимостта от извършване на ОВОС на ИП за изграждане на ново хале в ПИ 074010 с общ капацитет 39000 места за отглеждане, за което РИОСВ се е произнесла с Решение да не се извършва ОВОС.

В етапа на реализацията на това, вече процедирано ИП, Инвеститорът планира и разширението на обекта – предмет на настоящия ДОВОС.

В етапа на разработване на ДОВОС, Възложителят депозира УИН, свързано с изграждане на стопанска сграда за складиране на селскостопанска продукция и инвентар в ПИ 074010, за което ИП РИОСВ се произнася със Становище изх.№2530/03.08.2018г. Намерението на Възложителя е да започне промяна предназначението на земеделската земя, след което да реализира това ИП, като след реализацията и изграждане на стопанската сграда за складиране на селскостопанска продукция и инвентар я преустрои в едно от халетата, които предстоят да бъдат изградени в ПИ 074010.

Строителство

На разглежданата площадка, при наемане на имота от Инвеститора от собственика, не са налични сгради, съоръжения подлежащи на събаряне, нито е изградена инфраструктура.

При оглед на терена на място, експертния екип, изготвил настоящия ДОВОС не установи наличие на стари замърсявания, налични паметници на културата или преминаване на съоръжения през имота и учредени сервитутни зони. От извършения биологичен мониторинг на флората и фауната на терена не се установи наличие на защитени видове, чиито местообитания да бъдат повлияни при реализацията на ИП.

Проектирането и строителството на петте халета и яйцесклада - предмет на инвестиционно предложение ще бъдат осъществени в един етап. Съгласно идейния проект, ще бъдат изградени четири броя халета от топлоизолирани «сандвич» панели с приблизителни размери 100 m x 15 m и едно хале с размери 120 m x 13 m. Сортировъчното отделение с яйцесклада ще са с РЗП около 4000 m².

Външно на площадката ще бъдат монтирани малки разпределителни силози (общо 5 на брой за всичките халета, всеки силос с капацитет до 20 тона фураж).

Халетата за отглеждане на птици ще бъдат абсолютно затворени и стерилно изолирани от външната среда. В тях ще се монтират клетки за отглеждане, система за отвеждане на тора, автоматизирана вентилационна система, системи за охлаждане и отопление, поене и осветление.

Строителството и монтажът на съоръженията ще бъде изпълнено за 3 месеца

Цялото технологично оборудване на халетата, вкл. контролната апаратура, ще се достави и монтира от водеща фирма в бранша, която е доставила и монтирала оборудването на съществуващите халета. Същото е на най-съвременно ниво, отговарящо на НДНТ.

Експлоатация

Основни характеристики на производствения процес

Основни технологични процеси

Основните етапи и процеси при отглеждане на птиците са, както следва:

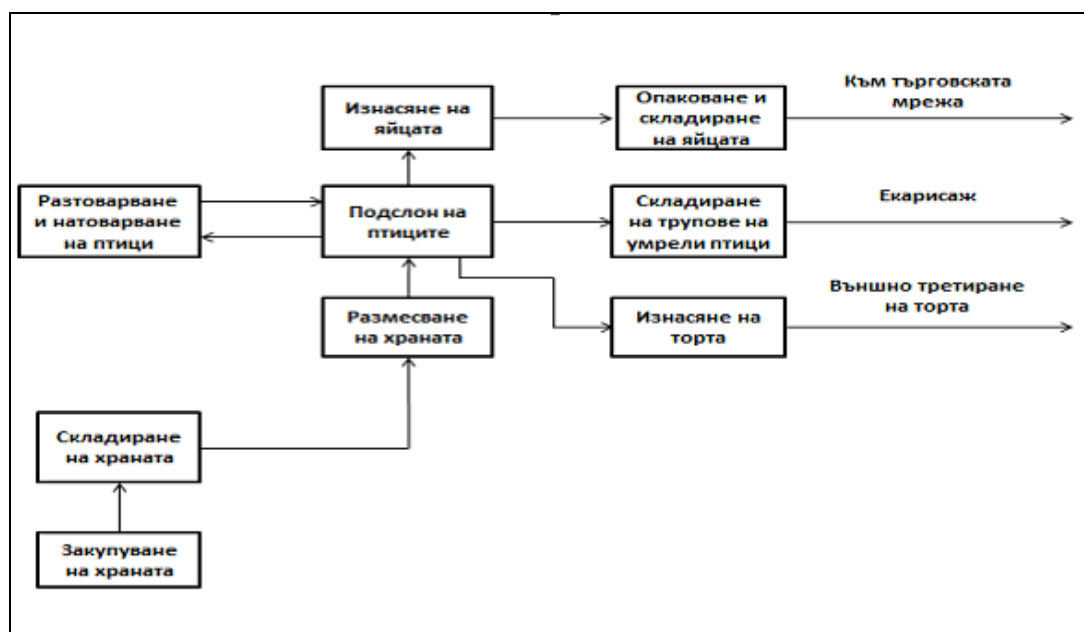
- Доставка на птици в яйценосна възраст (117-120 ден). Птиците се прехвърлят от халетата за отглеждане на подрастващи носачки (ярки) в халетата за отглеждане на стокови кокошки носачки. Предпочетен е хибридът LOHMANN BROWN CLASISIC, доказал своите предимства: подходяща за отглеждане в клетки, ранно начало, висок пик и поддържане на необходимото ниво на носливост, ниска смъртност, възможност за разнообразни начини на хранене;
- Разтоварване и настаняване в хигиенизирани и дезинфекцирани помещения: Производственият цикъл е организиран по системата «пълно-празно». Всяко от халетата се зарежда с пълна група птици. След производствения цикъл за всяко стадо (14 месеца) помещението се освобождава напълно, дезинфекцира се чрез повърхностно третиране с дезинфектанти, почиства се по сух способ и се зарежда с новата партида птици.
- Отглеждане на птиците: Във всяко хале, на етажи са разположени клетки за отглеждане на птиците, образуващи т.н. батерии. Халетата са абсолютно затворени и стерилно изолирани от външната среда. Процесът на хранителната верига (вкл. водопойката), температурният режим, вентилационната система и микроклиматът се управляват и контролират от компютърна система. Отопление в халетата за стокови носачки не се извършва, тъй като топлината отделяна от птиците е достатъчна за поддържане на оптимална температура в халето. Отопление се прилага единствено в двете халета за подрастващи птици през първите 2 седмици на бродърния период през студените зимни месеци.

Птичийят тор се събира върху гумени ленти, частично се изсушава в помещението и се извежда от него директно за транспортиране до биогаз инсталации за оползотворяване или до земеделски земи. На площадката е изградено и функционира торище, което може да бъде използвано при необходимост през зимния сезон, когато не се извършва наторяване на земеделски земи.

Мъртвите птици се изнасят от помещенията и се съхраняват в хладилна камера, като периодично се извозват със специализиран транспорт на Екарисаж-Шумен.

- Извеждане на птиците от помещението и продажба: След 14-тия месец птиците са приключили периода на яйцеснасяне. Те ще се извеждат от помещението и се продават на кланица за добив на месо.

Технологичната блок схема и основните параметри на технологичния процес на фермата за кокошки-носачки са показани по-долу (фиг.2 и табл. 2.3.1.).

Фиг. 2.3-1: Обща схема на дейностите във фермата за интензивно отглеждане на кокошки-носачки на „ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА“

Технологичен параметър	Стокови кокошки - носачки
Етап на развитие	Развитие 14 месеца
Живо тегло (средно), g	1400
Консумация на фураж g/птица/ден	120g/птица/ден
Гъстота	0.75 m ² /птица
Вентилация	4-6 m ³ /kg живо тегло
Хранилки - хранителен фронт	Тапкови 12 cm за една птица
Поилки - нипели	2-3 нипела в клетка 1 нипел за 4-6 птици
Осветление	Равномерно осветление с възможност за регулиране на интензитета от 10 до 40 лукса
Вентилационна система	Автоматизирана, управлявана с контролер; Напречна вентилация
Качество на въздуха в помещенията	O ₂ —над 16%; CO ₂ -под 0,3%; CO- под40 ppm; NH ₃ - под 15 ppm; H ₂ S- под 5 ppm
Система за охлаждане/овлажняване	Pads cooling, охлаждане на постъпващия въздух при преминаване през пити, обливани с вода (оборотна)
Температура, °C	22
Влажност, %	60-70
Контролна апаратура	Водомер, часовник за осветление, реостат за осветление, хигрометър, термометър

Таблица 2.3-2. Технологични параметри (клетъчно отглеждане)

- Основните етапи и процеси за доставяне и съхранение на фуражни смеси, са както следва:

Хранителните смеси се доставят чрез специализиран транспорт от лицензирани фуражни предприятия и се зареждат в малки разпределителни силози (общо 5 на брой за всичките халета, всеки силос с капацитет до 20 тона фураж). Подаването на фуражните смеси към хранилките на животните в съответните отделения се извършва по автоматичен път чрез шнекове. Автоматизирано се извършва и подаването на определено количество храна до всяко животно, в зависимост от средно определеното тегло на стадото.

Работен режим: Фермата ще работи в непрекъснат режим - 365 дни годишно.

Работен персонал: На обекта ще бъдат ангажирани около 40 работника.

2.3.1. Основни суровини и материали, природни ресурси. Опасни вещества.

- **Потребление на основните суровини и материали**

По време на строителството използваните строителни материали ще са търговски продукти, не се планира употребата на природни ресурси. Изкопаните земни маси ще се използват в обратни насипи на площадката.

Необходимите за строителната и автомобилна техника горива – бензин и дизелово гориво – ще се зареждат извън обекта. Поддръжката на техниката (подмяна на масла и ремонти) също ще бъде организирана извън обекта.

По време на експлоатацията

Годишното потребление на основните суровини, спомагателни материали и горива при реализация на ИН, отчетено за цялата инсталация (съществуващи и нови халета) е представено в Таблица 2.3-2 по-долу:

Таблица 2.3-2

Суровина/материал	Годишен разход	Място на употреба	Начин на съхранение
Суровини:			
Фураж	24 090 t	Храна за птици	10 бр. силози с капацитет от 5 до 20 тона фураж
Спомагателни материали:			
Дезинфектанти	0.05 t/y	За почистване на помещения	Склад за дезинфектанти
ГОРИВА:			
Дизелово гориво	0.3 t/y	Дизелов агрегат (резервен)	Доставка веднъж годишно
Пропан - бутан	66 t/y	калорифери	Метални бутилки

Хранителните смеси се доставят чрез специализиран транспорт от лицензирани фуражни предприятия и се зареждат в малки разпределителни силози. Подаването на фуражните смеси към хранилките на животните в съответните отделения се извършва по автоматичен път чрез шнекове. Използваните дезинфектанти за почистване на оборудването и халетата след края на всеки жизнен цикъл ще се съхраняват в оригинални опаковки в склад за съхранение на химикали.

Част от използваните суровини и материали са „опасни“ вещества по смисъла на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси.

В Таблица 2.3-3 са представени химичните вещества, които ще се използват при реализация на ИП. Посочени са предвидения максимален годишен разход при максимален капацитет на инсталацията, CAS №, и съответните им H- фрази. Класификационните индекси на химичните вещества препарати и продукти са регламентирани с *Наредба за класифициране, опаковане и етикетирание на съществуващи и нови химични вещества и смеси*. Подробната информация задължително се съдържа в информационния лист за безопасност или сертификат, който задължително придружава всички доставяни химични вещества, препарати и продукти.

Таблица 2.3-3.

Наименование	Потребление	Място на използване	CAS №	Класификация	H – съвети за безопасност
При строителство и монтаж					
Не е приложимо					
При експлоатация					
Дизелово гориво	0,3 t/y	Дизелов агрегат	68334-30-5	Flam. Liq.3 Acute tox.4 Skin irrit. 2 Canc. 2 STOT RE 2 Asp. Tox.1 Aquatic Chronic 2	H226 - Запалими течност и пари. H304 - Може да бъде смъртоносен при поглъщане и навлизане в дихателните пътища. H315 - Предизвиква дразнене на кожата. H332 - Вреден при вдишване. H351 - Предполага се, че причинява рак. H373 - Може да причини увреждане на органите при продължителна или повтаряща се експозиция H411 - Токсичен за водните организми, с дълготраен ефект.
ДЕЗИНФЕКТАНТ	0.05 t/y	Дезинфекция на халетата	-	Acute Tox. 4 Aquatic Acute 1 Eye Dam. 1	H314: Причинява тежки изгаряния на кожата и сериозно увреждане на очите. H332: Вреден при вдишване. H302: Вреден при поглъщане. H334: Може да причини алергични или астматични симптоми или затруднения в дишането при вдишване. H317: Може да причини алергична кожна реакция.
Пропан - бутан	66 t/y	Гориво за отопление на подрастващи птици	68512-91-4	Flam.gas 1; Press.gas 1;. Muta.1B; Carc.1B;	H 220- Изключително запалим газ H 280 - Съдържа газ под налягане; може да експлодира при нагряване H 340 - Може да причини генетични дефекти H 350 - Може да причини рак

Съхраняваните и използвани опасни материали и горива не надхвърлят долния оценъчен праг, посочен в таблиците в част I и част II на Приложение № 3 от ЗООС. По тази причина не се налага провеждане на процедура за одобряване на Доклад за безопасност, респ. Доклад за политиката за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества.

Хладилната камера за мъртви животни е стандартно съоръжение, напълно капсуловано и не може да се очаква емисия на флуорирани парникови газове или вещества, нарушаващи озоновия слой. Противопожарната и климатична инсталации са от тип, който не предполага наличието и използването на озоноразрушаващи вещества.

- **Водопотребление**

Разходната норма за вода за отглеждане на 1000 броя птици възлиза на 128,5 m³ вода/жизнен цикъл, в т.ч. за поене и охлаждане. Консумацията на вода за промишлени нужди на площадката е сума от консумацията на вода за поене и за охлаждане.

Вода за измиване не се ползва, тъй като технологията не предполага подобни дейности.

В годишен аспект, консумацията на вода за животновъдство възлиза на 70 674 m³/y.

Водоползването се осигурява от водопроводно отклонение на „В и К Йовковци“ ЕООД, в условията на сключен договор за водоснабдяване. В и К операторът не поставя ограничения при доставяните количества вода. Копие от документ, удостовереният законосъобразността на доставките на свежа вода от водопровод на В и К Дружеството е представен в *текстово приложение № 14 към ДОВОС*.

Осигуряването на персонала с прясна вода за питейни и санитарно-битови нужди ще се извършва от водопроводната мрежа на площадката.

По-долу е извършена оценка на съответствието на предвидените количества вода за промишлени нужди с разрешените такива в разрешителното за водоползване:

Таблица 2.3-4.

Инсталация	Максимално разрешен разход на вода (m ³) от В и К Оператора	Годишен разход на вода за промишлени цели (m ³) при максимален капацитет на инсталацията	Съответствие Да/Не
Общо годишно водопотребление за животновъдство	без ограничения	70 674	Да

Видно от предоставената информация е, че планираната консумация на вода за промишлени нужди не надвишава определени ограничения (такива не са поставяни от В и К Оператора, т.е. доставката на тези количества вода е технически обезпечимо).

Не се предвижда ползване на повърхностен или подземен воден обект за снабдяване с вода.

- **Потребление на електроенергия**

Консумацията на ел.енергия за отглеждане на птици в инсталацията възлиза на 5,59 MW/1000 бр.птици/жизнен цикъл.

Годишното потребление на електроенергия за промишлени нужди във фермата след разширението ѝ се очаква да бъде 3074 MWh/y. Не са налице ограничения, по отношение на максималната годишна консумация на електрическа енергия.

- **Потребление на топлоенергия**

Топлоенергията в инсталацията се осигурява от директно изгаряне на пропан-бутан в газови калорифери вътре в халетата за подрастващи птици.

Консумацията на топлоенергия за отглеждане на птици в инсталацията възлиза на 6,65 MW/1000 бр.птици/жизнен цикъл.

Годишното потребление на топлинна енергия за промишлени нужди във фермата след разширението ѝ се очаква да бъде 3657 MWh/y. Не са налице ограничения, по отношение на максималната годишна консумация на топлинна енергия.

- **Консумацията на горива**

За отопление на птиците през студените зимни месеци за първите няколко дни до достигане на бродърния период се планира употреба на пропан-бутан. Консумацията на гориво за отоплителите в

халетата за подрастващи птици (хале 1 и хале 7) ще възлиза на 0,12 t/1000 бр.птици/жизнен цикъл или 66 t/y.

Дизелово гориво ще се употребява единствено като енергоносител при работата на резервния дизелов агрегат, което се предвижда единствено в аварийни ситуации, свързани с нарушено електроподаване.

2.4 Очаквани отпадъци и емисии в резултат на реализацията на инвестиционното предложение

2.4.1. Емисии в атмосферния въздух – вид, източници, пречиствателни съоръжения

Основните емисии от Инвестиционното предложение (ИП) ще се формират при дейностите по отглеждането на 549 992 броя подрастващи и стокови кокошки-носачки. След почистване, дезинфекция на халетата и ново зареждане с групи животни, годишно се изпълнява по 1 жизнен цикъл.

2.4.1.1. Емисии по време на строителство

По време на фаза „изкопи“ и фаза“ вертикална планировка“, и строителството на новите халета във фермата – халета от 7 до 11, съпътстващите съоръжения, и монтажа на оборудването, ще има само неорганизираните емисии от прах и ауспухови газове от строителна техника и автотранспорт. Емисиите от линейни източници (строителна механизация) ще бъдат временни за периода на строителство (3 месеца), краткотрайни, съсредоточени на площадката при строителството и в помещенията при монтажа. Неорганизираните прахови емисии от изкопите ще се ограничат в рамките на една седмица.

Газови емисии

Основните машини и строителна техника са оборудвани с дизелови двигатели. За целия строително-монтажен период – 90 работни дни) оценката на емисиите може да се направи по ЕМЕР/ЕЕА CORINAIR'2013 (SNAP код **0808**, а за въглероден диоксид – по IPCC (NFR код **1.A.5.b.iii**), в отработилите газове от ДВГ, които са показани в Таблица 2.4.1.1-1.

Таблица 2.4.1.1-1.Емисии от строителна и транспортна техника

Емисии [тона]	Парникови газове			Основни и специфични замърсители					
	CO ₂	CH ₄	N ₂ O	NO _x	SO _x	CO	NM VOC	Сажди	NH ₃
Строителна и транспортна техника	156 768.0	9.7	67.8	677.6	4.9	677.6	96.8	36.8	0.4

Горните количества емисии се изпускат директно в атмосферния въздух, от ауспусите на техниката с ДВГ.

Прахови емисии

Праховите емисии, дължащи се на земно-изкопни дейности по изграждане на халетата, са незначителни и временни.

Фазата на строителството като цяло е ограничена и няма да окаже значим ефект върху качеството на атмосферния въздух и околната среда.

2.4.1.2.Емисии по време на експлоатация

Има няколко основни дейности и свързаните с тях емисии на замърсители при животновъдството и управление на оборски тор:

- хранене на животните (PM),
- настаняването на животни и отглеждането в помещения (NH₃, PM, NMVOCs),
- прибиране и съхранение на оборски тор (NH₃, NO, NMVOCs),
- торене (NH₃, NO, NMVOCs).

Амоняк

Азотът се отделя под формата на карбамид и пикочна киселина в урината на бозайниците. Главен източник на емисии на амоняк е хидролиза на карбамида до амониев карбонат ((NH₄)₂CO₃) и амоняк (NH₃) чрез ензима уреаза, който се отделя в изпражненията и се катализира от повишаването на влагата в екскрементите.

Азотен оксид

Азотният оксид (NO) се формира чрез нитрификацията на повърхностните слоеве на птичия тор, но само при съхранение в открити торища.

Неметанови летливи органични съединения (NMVOC)

Тези съединения са вследствие на несмлян протеин, изхвърлен с екскрементите. Продължителността на изсъхване на птичия тор се отразява на NMVOC емисиите.

Фини прахови частици

Тези емисии са основно от храната (80-90%) както и от изсушения тор при откритото му съхранение.

Метан (CH₄) и диазотен оксид (N₂O)

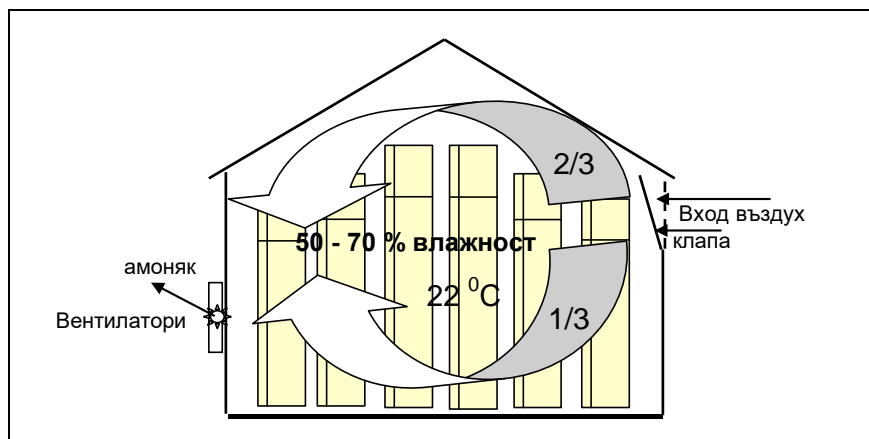
Главен източник на емисии на метан и диазотен оксид са чревната ферментация и изсушаване на птичия тор.

Халетата във фермата за отглеждане на птици ще бъдат абсолютно затворени и стерилно изолирани от външната среда. Микроклиматът в тях ще се управлява и контролира от компютърна система.

Източници на емисии

Организиран източник на емисии - Вентилационни системи

Организиран изпускащи устройства при експлоатация са вентилационните системи на десетте (5 съществуващи и 5 нови) производствени сгради във фермата. Вентилаторите са част от автоматизираната климатизираща система на производствените сгради и работят само в около 20% от работните часове през годината, разпределени неравномерно в зависимост от сезона на зареждане и отглеждане на стадото, етапа от развитието му и конкретните климатични условия. Избрана е т.н. „напречна“ вентилация, при която вентилаторите се монтират от едната дълга страна на халето и извеждат замърсения въздух от халетата в атмосферата. Създаденото подналягане предизвиква засмукване на чист въздух от околната среда посредством въздуховодите на жалюзните клапи, разположени на срещуположната страна на халето и постъпва в долната част на халетата. Така, в халетата, животните контактуват с чист въздух, а отработения се изхвърля чрез вентилаторите. След завършване на ИН, общия брой покривни вентилатори на 10-те халета ще достигне 197 броя, с дебит от 12 000 Nm³ до 44 700 Nm³. В част „Атмосферен въздух“ към ДОВОС е представена подробна информация за дебита и височината на всеки вентилатор и всяко изпускащо устройство.

Фиг.2.4.1.2-1. Принципна схема на кръстосана вентилация

В Таблица 2.4.1.2-2 са представени замърсителите в атмосферния въздух след въвеждане в експлоатация на новите халета. Емисиите на отделните замърсители са определени по методиката **ЕМЕР/ЕЕА CORINAIR 2013** на база параметър **максимална годишна популация** на отглежданите птици, изразено като „брой места за отглеждане“.

Стойностите на изчислените емитирани замърсители са получени на база балансови изчисления за максимално възможно заетите места за отглеждане, в рамките на годината /заети места/. Изчисленията на емисионните фактори за Първа група замърсители - метан са извършени съгласно Методиката за емисиите при производство на кокошки-носачки «Управление на тор по отношение на органични съединения» с Код на процес (SNAP CODE): 100507 – за кокошки-носачки.

Определяне на емисионните фактори (EF), съгласно методиката:

Вид добитък	EF в kg/1заето място/годишно
	Метан
Какошки-насачки	0,117

Изчисленията на емисионните фактори за Втора група замърсители диазотен оксид, амоняк и ФПЧ са извършени съгласно Методиката за емисиите при производство на кокошки-носачки «Управление на тор по отношение на азотни съединения» с Код на процес (SNAP CODE):100907 за кокошки-носачки.

Определяне на емисионните фактори (EF), съгласно методиката:

Вид добитък	EF в kg/брой животни годишно		
	Амоняк	Диазотен оксид	PM10
Какошки-насачки	0,071 *	0	0

Забележка *: Емисионния фактор за замърсителя амоняк, определен по CORINAIR,2013 възлиза на 0,6 kg/1 място/год. Този фактор се отнася за сгради, при които **не се** прилагат мерки за редуциране емисиите от амоняк. Планираните мерки за намаляване на емисиите на азотни съединения в инсталацията включват комбинация от „Редовно извеждане на тора от халетата“ и „Осушаване на тора върху торовите ленти“, с което емисиите на амоняк се редуцират на 0,071 kg/1 място/год (източник на позоваване BREF ICF, July,2017, табл.4.51 .)

Определяне на замърсителите по CORINAIR:

Таблицата 2.4.1.2-2 Годишни количества замърсители

Инсталация	Количество емитиран замърсител kg/y			
	Метан	Амоняк	Диазотен оксид	PM10
Халета 1-11	64 349	39 049	0	0

В част «Атмосферен въздух» към ДОВОС е оценен приноса на инсталациите към замърсяването на приземния атмосферен слой.

Неорганизиран източници на емисии

Поради абсолютната капсулованост на помещенията за отглеждане на птици, неорганизиран източник на амоняк и съответно неприятна миризма ще бъде само торовата площадка. Тъй като торът се съхранява в торището едва в рамките на няколко дни, след което се предава за оползотворяване (ежеседмично), то може да се очаква ограничено въздействие на неорганизиран източник на емисии и неприятни миризми. Практиката в други обекти показва, че неприятната миризма не се разпространява извън границите на площадката при добър мениджмънт на тора.

Потенциални източници на неорганизиран източник на емисии на прах са също транспортните средства, доставящи фуражни смеси.

Газови емисии от транспорт

Броят на необходимите курсове за доставка на фураж, извозване на отпадъци, извозване на добитък към кланица и транспортиране на персонала са един курс на ден. Емисиите от тях са незначителни и кратковременни.

Горните количества емисии се изпускат директно в атмосферния въздух от ауспусите на техниката с ДВГ.

Емисии при аварийни ситуации

При аварии, емисиите на вредни вещества както по време на строителството, така и по време на експлоатацията са от възникване на пожар (умишлен или неумишлен) - Таблица 2.4.1.2-3.

Таблица 2.4.1.2-3. Емисии при аварии и причини

Емисии при пожар	Причини
CO ₂ , CO и УОС като диоксини и фурани	Неспазване на правилата за експлоатация и безопасност

Количеството на емисиите, зависи от големината на аварията, т.е. от продължителността ѝ и от количеството вещество участващо в аварията, като на риск е подложен само персонала, непосредствено зает с дейности на площадката.

Пречиствателни съоръжения:

Отпадъчните вентилационни газове от халетата се изпускат организирано без пречистване. Това са газове от работната среда в халетата, а не газове от горивни или технологични процеси.

2.4.2. Отпадъчни води. Количество и състав на отпадъчните води по потоци – промишлени, битово-фекални и дъждовни. Пречиствателни съоръжения.

Производствени отпадъчни води: Производствени отпадъчни води няма да са формират, тъй като технологията на отглеждане и преминаването от фаза „популация“ във фаза „депопулация“ след приключването на жизнения цикъл не налага употребата на вода за измиване. Дезинфекцията на боксовете и халетата се извършва чрез пароструйка и последващо третиране с дезинфектант на йодна основа.

На площадката се предвижда формиране на следните отпадъчни води, които да бъдат третирани или извозвани.

Образуваната животинска тор от халетата чрез транспортни средства се доставя и разтоварва в торовата площадка, от където периодично се извозва за оползотворяване.

Битово - фекални отпадъчни води:

По време на *строителството*, на строително-монтажната площадка ще бъдат осигурени химически тоалетни за работниците. Извозването на формираните БФ отпадъчни води за обезвреждане ще се извършва със специализиран транспорт.

По време на *експлоатацията*, битово - фекални води ще се формират в битовите помещения на сградата – филтър (баня) за персонала, умивалници и тоалетни. Количествата им, при предвидения брой работещи на площадката до 40 души (разпределени в 4 работни смени, всяка от по 10 човека/смяна), се очаква да бъдат не повече от 0,08 m³/денонощие или при 365 работни дни за годината – около 292 m³/у. Предвижда се събирането им в еднокамерна водооплътна изгребна яма, която се почиства периодично, а отпадъчните води чрез специализиран транспорт се транспортират до ГПСОВ за обезвреждане.

Охлаждащи води от площадката не се отвеждат, тъй като е изграден оборотен цикъл на охлаждащите води. Схема на системата за охлаждане е представена в *графично приложение № 4*.

Дъждовни води:

По време на *строителството* отпадъчни води може да се формират само от повърхностен отток на атмосферни валежи. Същите ще се отичат към съседни терени и ще попиват в почвата. Като се има предвид краткият строителен срок (3 месеца) и малкия обем на изкопи и насипи, които ще се правят, вероятността за съществени проблеми в това отношение е много малка.

По време на *експлоатацията*, частта от валежите, която ще попада върху покривите на сградите и твърдата настилка, ще се събира в отводнителни канавки около сградите. Попадналите на земните терени валежи ще попиват в терена или ще се разтичат в страни от земния насип на площадката. Всички дъждовни потоци – в отводнителните канавки и тези попаднали на терена ще се отвеждат разсъсредоточено (ще попиват в почвите), тъй като една голяма част от площадката ще запази

почвената си покривка непроменена. Геоложката среда и земната основа на терена са подходящи и могат да поемат дъждовните води, поради добрата възможност за дрениране. На площадката не са разположени елементи на ЛПСОВ.

2.4.3. Отпадъци

Изпълнението на дейностите, предвидени с Инвестиционното предложение, предполага генерирането на следните видове отпадъци:

- *Отпадъци, генерирани по време на строителството на фермата и обслужващите съоръжения:*

Таблица 2.4.3-1.

Вид	Наименование	Код*	Количество (еднократно)
СТРОИТЕЛНИ	Почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03	17 05 04	10
	Желязо и стомана	17 04 05	50

*Кодът е определен по Приложение №1 към чл.5, ал. 1 на Наредба № 2 за класификация на отпадъците.

- *Отпадъци, генерирани по време на експлоатацията*

От редовната експлоатация на фермата ще се генерират следните видове отпадъци:

Таблица 2.4.3-2.

Вид	Наименование	Код*	Количество, т
ПРОИЗВОД СТВЕНИ	Животинска тор	02 01 06	16 000
	Хартиени опаковки	15 01 01	1
	Пластмасови опаковки	15 01 02	1
	Черни метали	19 12 02	15
	Остри инструменти (с изключение на 180202*)	18 02 01	1
	Отпадъци, чието събиране и обезвреждане не е обект на специални изисквания, с оглед предотвратяване на инфекции	18 02 03	1
	Излязло от употреба оборудване, различно от упоменатото в кодове от 16 02 09 до 16 02 13	16 02 14	1
ОПАСНИ	Опаковки съдържащи опасни вещества или замърсени с опасни вещества	15 01 10*	1
	Флуоресцентни тръби и други отпадъци съдържащи живак	20 01 21*	0,1
ТБО	Смесени битови отпадъци	20 03 01	10

Дейности с отпадъци, предвидени с инвестиционното предложение (таблицы 2.4.3-3 и 2.4.3-4):

- *Отпадъци, генерирани по време на строителството на фермата и обслужващите съоръжения :*

Таблица 2.4.3-3.

Вид	Наименование	Код*	Дейности
СТРОИТЕЛНИ	Почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03	17 05 04	Оползотворяват на площадката в обратни насипи
	Желязо и стомана	17 04 05	Предавани за дейности по оползотворяване на оторизирани фирми

- Отпадъци, генерирани по време на експлоатацията

Таблица 2.4.3-4.

Вид	Наименование	Код*	Дейности
ПРОИЗВОДСТВЕНИ	Животинска тор	02 01 06	Предавани за дейности по оползотворяване на оторизирани фирм
	Хартиени опаковки	15 01 01	Предавани за дейности по оползотворяване на оторизирани фирми
	Пластмасови опаковки	15 01 02	Предавани за дейности по оползотворяване на оторизирани фирми
	Черни метали	19 12 02	Предавани за дейности по оползотворяване на оторизирани фирми
	Остри инструменти (с изключение на 180202*)	18 02 01	Предавани за дейности по оползотворяване на оторизирани фирми
	Отпадъци, чието събиране и обезвреждане не е обект на специални изисквания, с оглед предотвратяване на инфекции	18 02 03	Предавани за дейности по оползотворяване на оторизирани фирми
	Излязло от употреба оборудване, различно от упоменатото в кодове от 16 02 09 до 16 02 13	16 02 14	Предавани за дейности по оползотворяване на оторизирани фирми
ОПАСНИ	Опаковки съдържащи опасни вещества или замърсени с опасни вещества	15 01 10*	Предавани за дейности по оползотворяване на оторизирани фирми
	Флуоресцентни тръби и други отпадъци съдържащи живак	20 01 21*	Предавани за дейности по оползотворяване на оторизирани фирми
ТБО	Смесени битови отпадъци	20 03 01	Предавани за дейности по обезвреждане на Депа за ТБО

Най-голямото количество отпадъци в експлоатационния период е животинската тор, която се класифицира като СЖП, категория 2 и по тази причина е извън приложното поле на Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Съгласно Указанията на МОСВ за прилагането на рамковата Директива за отпадъците, в случаите когато СЖП (тор и отработена торова постеля) се предават за производство на биогаз или на компост, или когато бъдат предавани за операции по обезвреждане, то същите следва да бъдат класифицирани като отпадъци. Тъй като Инвеститорът има подобни намерения, свързани с предаването на отпадъците от СЖП (тор) за оползотворяване в биогаз инсталации, то са предприети процедурни стъпки по класификация на този отпадъчен поток.

Управлението на дейностите по събиране и временно съхраняване на тора е най-важният елемент на екологосъобразното управление на фермата, тъй като от него произтича формиране на емисии от амоняк, прах и миризми към околната среда.

Инвеститорът е избрал една от възможните технологии, съответстващи на НДНТ, за събиране и съхранение на животинската тор – в закрыта торова площадка (торохранилище). Формираните торови маси, чрез торовите ленти в халетата се извеждат в редлерно устройство, а оттам посредством шнек се натоварват на МПС. Чрез вътрешен транспорт тора се растила върху торището.

Торовата площадка е с размери д.ш.в. (56 m x 14 m x 12 m), като е налице възможност до натрупване на торовите маси до височина 8 m, спрямо кота „терен“.

При така зададените геометрични размери на торохранилището, максималния работен обем ще възлиза на **6 272 m³**.

При максимално възможен капацитет на фермата, количествата животинска тор, които се очаква да бъдат образувани възлизат на 16 000 m³/годишно.

Следователно, времето, за което ще бъде запълнен работния обем на торовата площадка възлиза на:

$$16000 \text{ m}^3/\text{год} / 12 \text{ месеца} = 1333 \text{ m}^3/\text{месеца};$$

$$6\,272 \text{ m}^3 / 1333 \text{ m}^3/\text{месеца} = 4,7 \text{ месеца}$$

Следователно ретензионния обем на торището е достатъчен, за да гарантира възможност за съхранение на тора през месеците, през които не се извършват дейности по торене на земеделските земи.

За да се избегне формирането на неприятни миризми и неорганизираните емисии на амоняк и сярководород, периодично (не по-рядко от веднъж седмично), събраната животинска тор ще се предава за оползотворяване в биогаз инсталация, чрез фирма, извършваща дейности по събиране и транспортиране на животинска тор или на земеделски стопани за наторяване. Договор с фирмата Събирач на животинска тор е предоставен в *текстово приложение 15* към ДОВОС.

Друга мярка за намаляване емисиите от амоняк и неприятни миризми е използване на закрита торова площадка с трайна настилка, които не позволяват проникване на дъждовни води и отвеждане на торов инфилтрат в почви и подземни води.

Друг поток СЖП, кат.2 представляват трупове на умрели животни. Въпросът за обезвреждането на мъртви животни от ферми е решен на национално ниво. Производителите сключват договор с „БРАМАС-96“ АД гр.Шумен за извозване на мъртвите животни периодично и обезвреждане в екарисажа на Оператора. Клие от договор с екарисажа е даден в *текстово приложение 16*.

На площадката не се предвиждат дейности по износ/внос, преработка, обезвреждане, рециклиране и оползотворяване на отпадъци.

2.4.4. Енергетични замърсители: шум, вибрации, вредни лъчения. Вид и характеристики.

Площадката на инвестиционното намерение се разполага в район, в който шумовия фон е много нисък. Шумовото натоварване се определя от преминаващите по шосето Дебелец – Велико Търново леки и товарни автомобили. Кумулация на този линейен източник на шум се очаква да се появи с предстоящия за изграждане участък на АМ Велико Търново – Русе. Този линейен емитер на шум в околната среда вероятно ще повиши значително шумовото ниво в района. Очаква се емисиите от фермата по границите на площадката да бъдат многократно под нивото на шума, създаван от автомагистралата.

При *строителните работи* шум ще се генерира само от автотранспорта и строителните машини. Въздействието му може да се определи като кратковременно и периодично. Не може да повлияе върху шумовия фон на най-близкото селище гр. Дебелец, поради отдалечеността му от обекта на 1,39 km.

В строителния период е възможно генерирането на вибрации от строителна и монтажна техника, но те ще бъдат ограничени само в рамките на съответните работни места.

При монтажа на съоръженията в халетата шум ще има от транспортно-разтоварни работи и монтажни дейности. Въздействието ще бъде краткосрочно и съсредоточено в рамките на и в непосредствена близост до сградите.

По време на *експлоатацията* периодично шумово натоварване ще се получи от автотранспорта за:

- за доставка на фуражи, които се разтоварват в силозите;
- за извозване на торова маса;

- затворени контейнеровози за извозване на трупните отпадъци;
- за извозване на готова продукция /яйца/ и за птици към клиниката.

Въздействието ще е периодично и незначително.

Поради абсолютната капсулованост на помещенията за отглеждане на птици, разпространение на шум от тях към околната среда не се очаква. Експлоатацията на други аналогични обекти потвърждава това.

Вентилационните системи ще бъдат също източници на шум, но не се очакват наднормени нива на шумово натоварване, тъй като вентилационните системи са съвременни съоръжения, с нормирани шумови характеристики, а освен това са разположени по вътрешните стени на халетата.

От производствения шум ще бъдат засегнати само работниците (40 души), които пребивават по време на смяна в халетата.

Инвестиционното предложение не може да окаже въздействие и/или промени съществуващия в района шумов фон.

Строителните работи и експлоатацията на обекта не са свързани с други вредни физични фактори, като топлинни и електромагнитни лъчения.

Посочените данни за нива на шума са взети от главен референтен документ „най-добрите налични техники в птицевъдството“ *Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, July 2017* и данни от аналогични обекти в страната.

Инвестиционното предложение не е обвързано с генериране на светлинни, топлинни или електромагнитни излъчвания в етапа на експлоатация.

2.4.5. Опасни химични вещества.

В т.2.3.1. на настоящия доклад бе основно разгледано вида и количествата на употребяваните опасни химични вещества и смеси, както в етапа на строителството, така и в етапа на експлоатация на фермата.

Дейностите на обекта-предмет на инвестиционното предложение, са свързани с употребата на някои опасни вещества, класифицирани като такива по реда на Наредбата за реда и начина за класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и препарати и в съответствие с Регламент на ЕО 1282/2008г.

По време на *строителството* - нефтопродукти (горива и масла) за нуждите на строителната техника и транспорта; Касае се за горива и масла, намиращи се в МПС. Не се предвиждат дейности по временно съхраняване на горива и ГСМ на площадката.

По време на *експлоатацията*-нефтопродукти (дизелово гориво) за нуждите на дизеловия агрегат, осигуряващ автономно захранване в случай на авария с ел.енергия и някои дезинфектанти, употребявани във фазата на почистване.

Наличието на хладилни и климатични инсталации са предпоставка за присъствието на площадката на флуорирани парникови газове и вещества, които нарушават озоновия слой (Регламент (ЕО) № 842/2006 относно някои флуорирани парникови газове). Предвижда се използване единствено на разрешени флуорохлоровъгледовороди (фреони) за работата на хладилната камера за умрели животни. В *текстови приложения 13.1-13.4* на ДОВОС са приложени Информационните листи за безопасност на употребяваните ОХВ и С. В *текстови приложения 12.1-12.4* са приложени разработените инструкции за съхранение и безопасна работа с химикалите.

Към настоящия момент всички законови изисквания, касаещи съхранение и употреба на ОХВ и С налични на площадката са спазени. В склада за съхранение на дезинфектанти се съхраняват опасни смеси в една и съща категория на опасност. Склада е с трайна настилка и странична изолация, устойчива на действието на съхраняваните вещества, без връзка с канализацията. Осигурена е вентилация на помещението. Ограничен е достъпа на пряка слънчева светлина. Разработени са инструкции за безопасно съхранение и безопасна работа с дизеловото гориво, пропан-бутан и дезинфектантите.

Минималните количества дезинфектанти и горива, съхранявани на площадката **не са в състояние** да предизвикат залпово замърсяване на околната среда, поради предприетите мерки за ограничаване на разливи и наличие на осигурени адсорбенти, в случай на формиране на такива.

2.5. Риск от аварии. Анормални режими на работа.

По време на *строителството* на сградите и помощните съоръжения в птицефермата, както и при монтажа на съоръженията, могат да възникнат аварии и инциденти, характерни за строително-монтажните дейности. Изпълнителите на строителните и монтажни работи трябва да имат изготвени и да съблюдават съответни планове (ПБЗ) и инструкции по техника на безопасност (ПОИС).

Производствената дейност на Дружеството не представлява потенциална опасност за възникване на крупни производствени аварии. Най-вероятните аварийни ситуации могат да възникнат в случай на:

- Спиране на електрозахранването. В проекта е предвиден агрегат за резервно захранване;
- Пожар. Проектът включва противопожарно водоснабдяване: противопожарен резервоар и противопожарни хидранти.
- Авария в някоя от системите за обслужване на птици – водопойна, хранителна, климатична, които могат да доведат до дискомфорт на животните и до повишена смъртност.

Системите са стандартни продукти, част от цялостното оборудване на фермата и произведени от водещ европейски производител. В инструкциите им за експлоатация са посочени всички мерки за предотвратяване и действия при възникване на аварии.

На територията на фермата могат да възникнат производствени аварии и в случай на:

- Земетресение;
- Тежки зимни условия (снегонавявания, обледявания и др);
- Наводнение;
- Пренос на радиация при авария в АЕЦ “Козлодуй” или трансграничен пренос (АЕЦ “Черна вода” Румъния);
- Терористични действия, в т.ч. и биотероризъм
- Инфлуенца и други заразни болести по птиците с пандемично значение
- Разлив на дизелово гориво от дизеловия агрегат

Действията при бедствия, аварии и катастрофи ще се регламентират с Аварийен план, който ще се изготви от Еколога на Дружеството и ще бъде одобрен от Управителя на дружеството. Актуализацията му ще се извършва ежегодно. Със същата периодика ще се провеждат и обучения на персонала. След издаване на комплексно разрешително на площадката, ще бъдат поставени условия, които вменят задължения на Оператора да прилага инструкции за действия при възникване на аварийни ситуации, както и да поддържа непрекъсната аварийна готовност. Така ще се осъществява непрекъснат мониторинг на готовността за предотвратяване на аварии и за ограничаване на вредното въздействие върху околната среда.

Като специфична «авария» или по-скоро **анормални режими на работа** могат да бъдат определени и потенциални ситуации, при които се получава заболяване на група или голяма група животни (епидемия). В този случай се извършват специфични работи, които са в компетентността на ветеринарния лекар на фермата и ветеринарно-медицинските служби в района. Действията за превенция, наблюдение, контрол, уведомяване, отстраняване на опасността и отчет при възникване на такива ситуации са законово регламентирани и се извършват по специализирани инструкции, разработени от Дружеството.

3. ПРОУЧЕНИ ОТ ВЪЗЛОЖИТЕЛЯ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ АЛТЕРНАТИВИ ЗА МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ И/ИЛИ АЛТЕРНАТИВИ НА ТЕХНОЛОГИИ И МОТИВИТЕ ЗА НАПРАВЕНИЯ ИЗБОР ЗА ПРОУЧВАНЕТО, СПРЯМО ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА, ВКЛЮЧИТЕЛНО “НУЛЕВА” АЛТЕРНАТИВА.

3.1. Алтернативи по местоположение

3.1.1. Алтернатива 1 – ПИ 074010 в землището на гр.Дебелец, общ. Велико Търново.

Имота, в който е предвидено да се реализира инвестиционното предложение, т.е. разширението на фермата заемат площ от 18,861 дка. Те са част от кадастралния план на гр. Дебелец, общ. Велико Търново. Същият е с отреден начин на трайно ползване „Нива“.

Разположеното на сградите според плана за застрояване е избрано в оптимален вариант по отношение компактност на строителството, подходи и избягване на засягане допълнителни площи за изграждане на пътни връзки и инфраструктура

Площадката отстои на 1,39 km от регулацията на гр. Дебелец.

Площадката, обект на ИН не попада в ЗЗ от национална екологична мрежа „НАТУРА 2000“. Най-близките защитени зони до площадката – предмет на ИП са ЗЗ „Дряновска река“ BG0000282 и ЗЗ „Търновски височини“ с код BG0000213.

Прогнозата за очакваните емисии и тяхното разпространение не предполага въздействие върху населението от близките селища. Отстоянието от 1,39 km при капсуловаността на предвидените производствени сгради гарантира запазване качеството на околната среда в региона.

Не се очаква всички изброени по-горе чувствителни обекти да бъдат повлияни недопустимо при реализацията на предложението поради:

- малката площ на проектирания обект;
- характерът на предвидената дейност – отглеждане на птици в затворени помещения, изолирани от околната среда;
- избор на методи на строителство с минимални въздействия върху околната среда;
- реализирането на проекта в съответствие с „най-добрите практики“ в бранша; съответствие с НДНТ;
- ползване на ограничени природни ресурси – само свежи води за промишлено водоснабдяване;
- ниско ниво на очакваните емисии;
- подходящо управление на отпадъците, генерирани от производството, в съответствие с НДНТ;
- организиране на мониторинг на компонентите и факторите на околната среда;
- добър самопречистващ потенциал на околната среда в региона на ИП.

3.1.2. Алтернатива 2 – Имот, разположен в землището на с. Калчево, общ. Тнджа

Имота, разглеждан в тази алтернатива заема площ от 39,1 дка. Разположен е в землището на с. Калчево, общ. Тунджа. Същия е с отреден начин на трайно ползване „за др. промишлени и складови дейности“. Този имот може да бъде закупен от Инвеститора от друг собственик при избор на тази алтернатива, по отношение на местоположението на ИН.

След направения анализ по отношение на местоположението на двата имота, бе избран ПИ 074010, разположен в землището на гр. Дебелец, общ. В.Търново, поради следните мотиви :

- Имотът е собственост на Инвеститора и не е необходимо ново придобиване на такъв;

- ПИ 074010 в землището на гр. Дебелец е с влязло в сила Решение за преценка необходимостта от ОВОС, за одобряване на ИН за изграждане на ново хале за отглеждане на птици с до 39000 места за отглеждане, което дава възможност да бъде обвързано с настоящото ИН по разширение на вече одобрен инвестиционен проект.

Инвеститорът избира алтернатива 1 по местоположение на ИН: ПИ 074010 в землището на гр.Дебелец, общ. Велико Търново.

3.2. Алтернативни технико-технологични решения за осъществяване на инвестиционното предложение (технологични алтернативи)

Строителство

За предложеното за оценка инвестиционно предложение могат да се разгледат два алтернативни варианта на типове строителство:

- монолитно строителство: изграждането на сградите се извършва след машинен изкоп на терена, полагане на подложен бетон, изграждане на фундаменти на сградите, обратен насип, изграждане на кофраж и бетонови работи по стоманобетонна конструкция, зидарски дейности и изграждане на стени и прегради, изграждане на двускатен покрив, монтаж на комуникации и оборудване. Това е остаряла технология, която рядко се прилага в световен мащаб.
- сглобяем тип-сухо строителство. С напредването на технологиите в България все по-често се прибегва до използването на технология тип «сухо строителство». Материалите, използвани при този тип строителство са леки, водоустойчиви, изолиращи и пожароустойчиви, естетични, акустични и т.н. Сравнително по-малкото обемно тегло на материалите предполага по-рядко и за по-кратък период използване на тежка специализирана техника. Много по-малки по обем са изкопните работи, тъй като поради лекотата на конструкциите най-често основите са тип „ивичести“.

Системите за сухо строителство са приложими във всички сезони, а строителните отпадъци са сведени до минимум. Директните разходи при сухото строителство са съпоставими с тези при конвенционалното, но косвените са многократно по-малки.

Използването на леки конструкции за птицефермите от затворен тип, особено в райони със сравнително топъл климат, какъвто е характерен за региона, е наложила се практика в последните години.

Считаме, че предпочитана строителна технология за изграждане на сгради от сглобяеми елементи на халетата е „сухо строителство“, тъй като тя е подходяща от екологична гледна точка, в сравнение с алтернативата за монолитно строителство.

Технология на отглеждане на кокошки носачки

Технологиите на отглеждане на кокошки-носачки в световен мащаб не се различават особено по своята същност и последователност на дейности по време на жизнения цикъл.

Различията в технологиите идват от прилаганите техники на отглеждане по отношение на вентилацията, отоплението, охлаждането и най-вече мениджмънта на тора. Рядко се наблюдават различия в технологиите на отглеждане, по отношение на подслона на животните (например клетъчно или подово отглеждане)

Инвеститорът е проучил и разгледал 2 технологични алтернативи за отглеждане на кокошки-носачки, представени по-долу.

По задание, технологичните алтернативи следва да удовлетворяват следните условия.

СГРАДИ:

- Хале 1 – подрастващи носачки (ярки) – 48 880 бр. места за отглеждане;
- Хале 3 – стокови кокошки носачки - 40 176 бр. места за отглеждане;
- Хале 4 – стокови кокошки носачки - 41 280 бр. места за отглеждане;
- Хале 5 – стокови кокошки носачки - 43 200 бр. места за отглеждане;
- Хале 6 – стокови кокошки носачки - 43 000 бр. места за отглеждане;
- Хале 7 (ново) – подрастващи носачки (ярки) - 87 216 бр. места за отглеждане;
- Хале 8 (ново) – стокови кокошки носачки – 61 560 бр. места за отглеждане;

- Хале 9 (ново) – стокови кокошки носачки - 61 560 бр. места за отглеждане;
- Хале 10 (ново) – стокови кокошки носачки - 61 560 бр. места за отглеждане;
- Хале 11 (ново) – стокови кокошки носачки - 61 560 бр. места за отглеждане;

В отделно помещение се установяват Административно-битова част. Същата се състои от санитарен филтър с душеве и тоалетни за мъже и жени, както и две стаи за персонала, ГРТ, офис, ветеринарен пункт, механична работилница и склад за материали и консумативи. Санитарният филтър е предназначен за предпазване от внасяне на инфекции в птицекомплекса отвън. Отоплението на санитарно-битовите помещения ще се осъществява с електрически отоплителни тела.

Интензивното животновъдство в халетата се обезпечават от функционирането на системи за поене, хранене, осветление, отопление и охлаждане, вентилация и за отвеждане на животинската тор и изпражнения.

Производствения процес функционира на принципа „пълно-празно“.

Спомагателните дейности са свързани с доставка на фуражи, подготовка на храна за животните, ветеринарното им обслужване, автоматично осигуряване на процесите, вентилация на помещенията, изнасяне и оползотворяване на получения тор и др.

Горните технологични процеси се осъществяват в отделни отделения в халетата, с посочените по-горе капацитети.

И двете технологични алтернативи осигуряват отглеждане на птици, които се заключават в следното (еднакво за двете технологични алтернативи):

Технологична алтернатива 1:

При тази технологична алтернатива, отглеждането на птиците се извършва в т.н. «уголемени клетки» в съответствие с изискванията на Наредба № 25 от 2005 г. за минималните изисквания за хуманно отношение при отглеждане на кокошки носачки (обн., ДВ, бр. 42 от 2006 г.; изм., бр. 29 от 2007 г., бр. 61 от 2008 г. и бр. 102 от 2009 г.) и Директива 1999/74/ЕО на Съвета от 19 юли 1999 година за установяване на минимални изисквания за защитата на кокошки носачки.

Технологично установения жизнен цикъл във фаза «Популация» е с продължителност 14 месеца при стоковите носачки, респ. 117 дни за подрастващите носачки. След приключването му следва фаза на „Депопулация“, включващ почистване, дезинфекция на халетата и ново зареждане с партида птици на възраст 117-120 ден (ярки). Годишно във всяка от сградите за отглеждане на стокови носачки е налице възможност за завършване на един жизнен цикъл.

Основните етапи и процеси при отглеждане на ярките са, както следва:

- Доставка на птици в яйценосна възраст. Птиците се доставят от фирми – производители на стокови кокошки носачки. Предпочетен е хибридът LOHMANN BROWN CLASISIC, доказал своите предимства: подходяща за отглеждане в клетки, ранно начало, висок пик и поддържане на необходимото ниво на носливост, ниска смъртност, възможност за разнообразни начини на хранене;
- Разтоварване и настаняване в хигиенизирани и дезинфекцирани помещения: Производственият цикъл е организиран по системата «пълно-празно». Всяко от халетата се зарежда с пълна група птици. След производствения цикъл за всяко стадо (14 месеца) помещението се освобождава напълно, дезинфекцира се чрез повърхностно третиране с дезинфектанти, почиства се по сух способ и се зарежда с новата партида птици.
- Отглеждане на птиците: Във всяко хале, на етажи са разположени на отделни редове клетки за отглеждане на птиците, образуващи т.н. батерии. Халетата са абсолютно затворени и стерилно изолирани от външната среда. Процесът на хранителната верига (вкл. водопойката), температурният режим, вентилационната система и микроклиматът се управляват и контролират от компютърна система. Отопление не се извършва, тъй като топлината отделяна от птиците е достатъчна за поддържане на оптимална температура в халето.

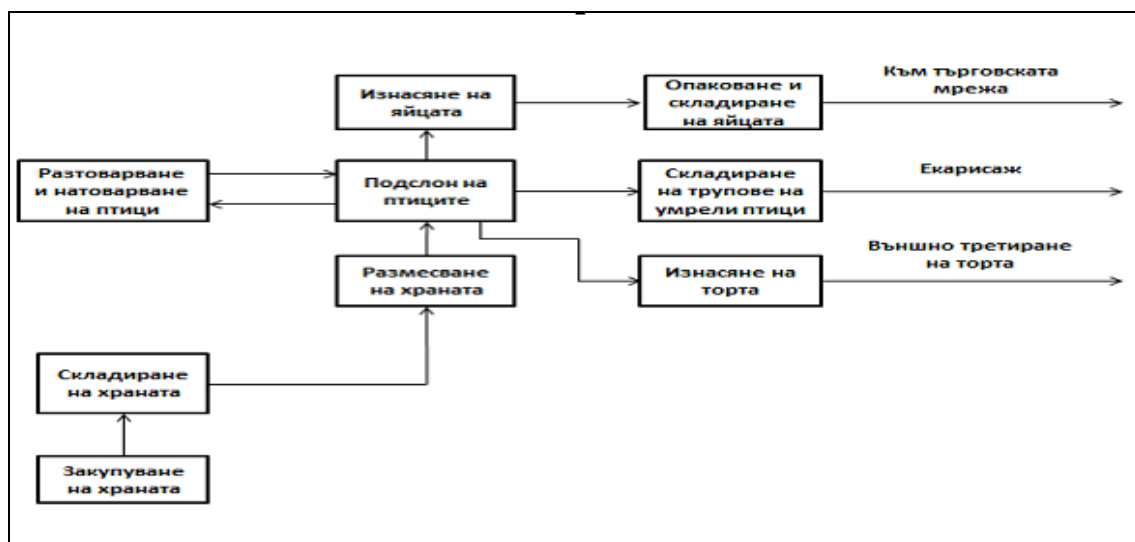
Изключение правят подрастващите стада, където първите дни, до достигане на бродърния период се налага отопление. Планира се отоплението да се реализира посредством газови калорифери с енергоносител пропан-бутан. Това засяга само Хале 1 и Хале 7 където се отглеждат подрастващите стада.

Птичата тор се събира върху гумени ленти, частично се изсушава в помещението и се извежда от него директно за транспортиране до биогаз инсталации за оползотворяване или до земеделски производители за наторяване на земеделски земи, след престой на торище.

Мъртвите птици се изнасят от помещенията и се съхраняват в хладилна камера, като периодично се извозват със специализиран транспорт на Екарисаж-Шумен.

- Извеждане на птиците от помещението и продажба: След 14-тия месец птиците са приключили периода на яйцеснасяне. Те ще се извеждат от помещението и се продават на кланица за добив на месо.

Технологичната блок схема и основните параметри на технологичния процес на фермата за кокошки-носачки на ЗП „КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА“ са показани по-долу:

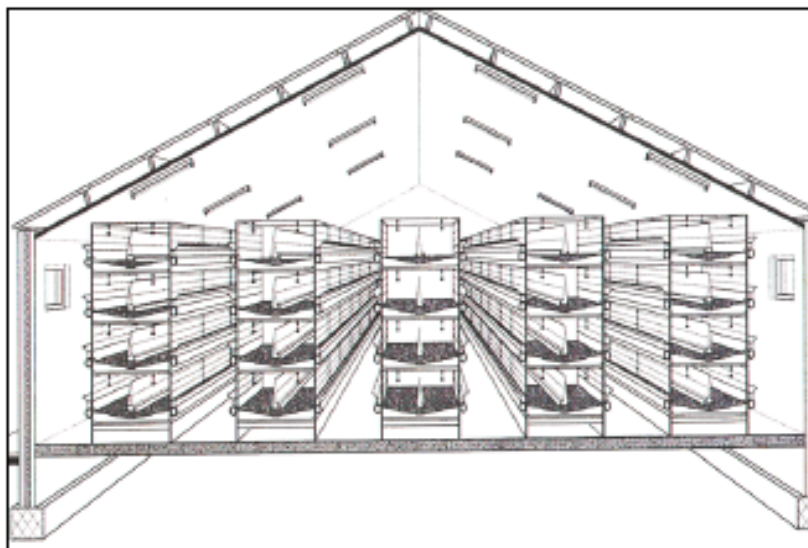
1) Системи за отглеждане: Прилага се отглеждане на птиците в т.н. уголемени клетки. Уголемената клетка е оборудвана с улейни хранилки и нипелови поилки. Фуражът се разпределя равномерно по всички етажи на клетъчната батерия. С помощта на шибър нивото на фуража в хранилката се контролира много лесно, а заобленият ѝ край не позволява неговото разпиляване. Броят на храненията и тяхната продължителност се определят автоматизирано, съобразно производствената програма. Всички части от ламарина са поцинковани срещу корозия, телените части са предпазени от корозия. В клетката са обособени: гнездо за яйцеснасяне, съоръжено със специална постелка, върху която кокошките снасят яйцата и прашна баня с постелка, върху която по специален тръбен тракт с транспортна спирала се поръсва фураж, използван от животните за ровене и занимавка. Клетъчна система отговаря на следните изисквания:

- ✓ полезна площ за една птица - 750 см²;
- ✓ обща площ на клетката не по-малка от 2000 см²;
- ✓ минимална височина на клетката - 45 см;
- ✓ всяка кокошка разполага с минимум 12 см хранителен фронт;
- ✓ всяка кокошка разполага с 15 см от кацалката
- ✓ птиците от всяка клетка имат достъп до поне 2 нипелови поилки;
- ✓ във всяка клетка има гнездо за снасяне на яйцата и прашна баня;
- ✓ всяка клетка е съоръжена с приспособление за пилене на ноктите (чесалка);
- ✓ ъгълът на наклона на пода в клетката не превишава 14%, т.е. 8 градуса;
- ✓ ширината на пътеката между два съседни реда клетки не по-малко от 90 см;
- ✓ разстоянието между пода на сградата и долния етаж от клетки е минимум 35 см

Описаната техника напълно съответства на изискванията на Наредба № 25 от 2005 г. за минималните изисквания за хуманно отношение при отглеждане на кокошки носачки (обн., ДВ, бр. 42 от 2006 г.; изм., бр. 29 от 2007 г., бр. 61 от 2008 г. и бр. 102 от 2009 г.) и Директива 1999/74/ЕО на Съвета от 19 юли 1999 година за установяване на минимални изисквания за защитата на кокошки носачки, както и BREF Code ILF, July 2017, „Отглеждане на кокошки за п-во на яйца в уголемени клетки“ (Раздел

2.2.1.1., стр.44). На фиг.3.2.-1 е представена системата за отглеждане на кокошки-носачки в уголемени клетки.

Фиг.3.2-1 Система за отглеждане в уголемени клетки

2) Система за поене на птиците: състои се от нипелни поилки, осигуряващи отделянето на водата на капки. Под всеки нипел се разполага чашка, която събира неизпитата от птиците вода. По този начин се предотвратява омокрянето на събрания тор под клетките в торовите ленти и се ограничава отделянето на амоняк (водата катализира разлагането на карбамида в екскрементите до амоняк). Поенето на птиците по този начин гарантира рационалното използване на водата. Редуцирането на потреблението на вода от животните не се счита за уместно. То варира в съответствие с прилагания хранителен режим, в зависимост от индивидуалните особености на стадото и влиянието на околните температури. Постоянен достъп до вода по принцип се счита за задължителен (хуманно отношение към животните). Намаляване на употребата на вода е въпрос на информираност и резултат от доброто управление на фермата. Поддръжката и почистването на поилната система се извършва регулярно по строго определена процедура. Ежедневно се извършва визуален оглед на състоянието на поилната система за възникване на аварии и/или течове. Резултатите се документират в дневник. Системата е основен консуматор на вода (стр.65, раздел 2, точка 2.2.5.3 от заключенията).

Технологията за поене на птици при интензивно отглеждане напълно съответства на описаната най-добра налична техника за отглеждането на кокошки носачки - раздел 4.4. (стр.259) от Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, July 2017 - „нипелни поилки с чаша“. На фиг. 3.2-2 е илюстрирана нипелна поилка с чашка.

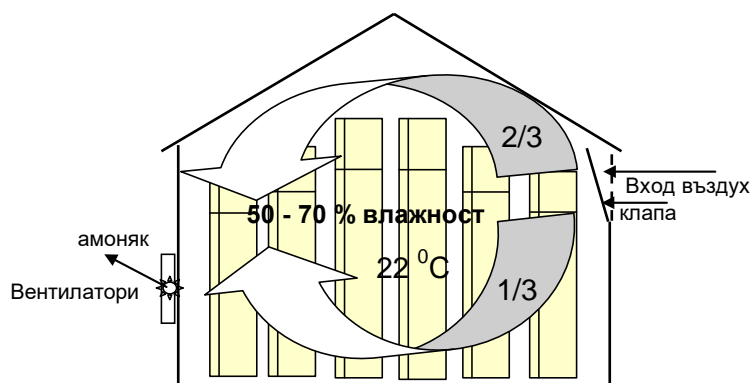
Фиг.3.2-2 Нипелна поилка с чашка

3) Система за вентилация: Вентилационната система доставя на птиците чист въздух и извежда от халетата замърсители като амоняк, въглероден диоксид и прах и намаляват влажността в средата за отглеждане. Топлината се запазва през студените месеци, а през лятото се доставя охладен въздух. Кокошките-носачки се отглеждат в затворените помещения, за които трябва да се използва добра и надеждно функционираща вентилационна система, тъй като птиците са с голяма гъстота на населване. Прилага се вентилация с подналягане - механична вентилация (наречена още принудителна вентилация), при която с помощта на клапи и стенни вентилатори се извършва контрол върху постъпването на чист въздух. Изхвърлянето на мръсния въздух от помещението се осъществява посредством смукателни вентилатори, които се разполагат на една от дългите стени на халето. При тази система на вентилация (напречна вентилация), чистият въздух се разпределя равномерно по цялото помещение, без да се образува течение. Отварянето и затварянето на клапите се регулира от компютър в зависимост от сигнал подаван от външен и вътрешен температурен сензор. Тази система функционира целогодишно.

Системата се явява основен консуматор на електрическа енергия и основен емитер на амоняк и ФПЧ в атмосферния въздух (стр.58, раздел 2, точка 2.2.4.2 от BREF документа).

Системата за вентилация е организирана по следния начин:

- Хале 1 – 10 бр. вентилатори х 44 700 Nm³/h и 3 бр. вентилатори х 12 000 Nm³/h
- Хале 3 - 10 бр. вентилатори х 44 700 Nm³/h и 6 бр. вентилатори х 12 000 Nm³/h
- Хале 4 - 14 бр. вентилатори х 38 000 Nm³/h и 4 бр. вентилатори х 20 000 Nm³/h
- Хале 5 - 15 бр. вентилатори х 38 000 Nm³/h
- Хале 6 - 16 бр. вентилатори х 38 000 Nm³/h
- Хале 7 - 20 бр. вентилатори х 38 000 Nm³/h
- Хале 8 - 25 бр. вентилатори х 38 000 Nm³/h
- Хале 9 - 25 бр. вентилатори х 38 000 Nm³/h
- Хале 10 - 25 бр. вентилатори х 38 000 Nm³/h
- Хале 11 - 25 бр. вентилатори х 38 000 Nm³/h

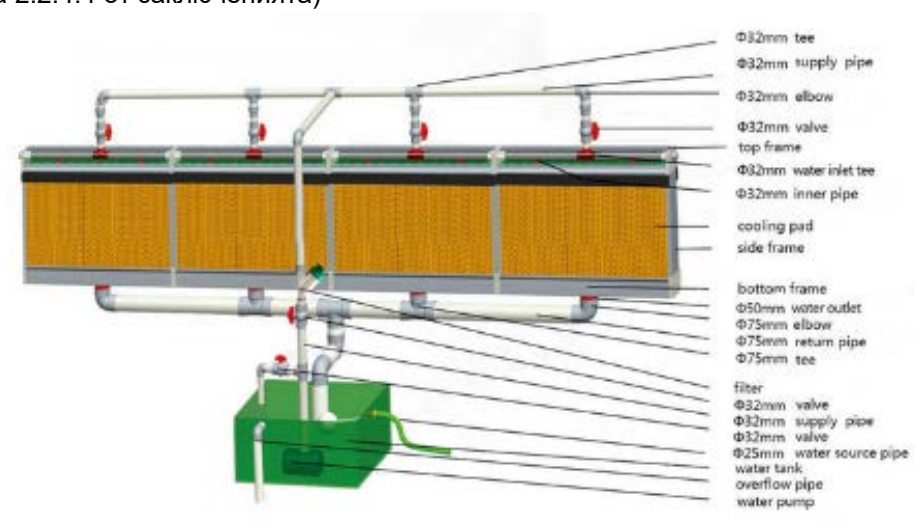
Фиг.3.2-3 Схема на напречна вентилация

Референтният документ препоръчва оптимизация конструкцията на вентилационната система във всяка птицевъдна сграда и редовна проверка и почистване на вентилационните канали за обезпечаване намаляването на съпротивлението на въздуха, за да се осигури минимизиране консумацията на ел.енергия от вентилаторите. Автоматизираното микропроцесорно управление на микроклимата при избраната технология гарантира минимална работа на вентилационната система през зимните месеци - при липса на необходимост от охлаждане се извършва единствено изхвърляне на отработения въздух.

Системата за принудителна вентилация е в пълно съответствие с прилаганите технологии за вентилиране на производствените сгради и контрол на микроклимата в Европейския съюз – т.2.2.4.2. и т. 4.5.4.2.1. от Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, July 2017.

4) Система за осветление: състои се от крушки LED, свързани с реостат и луксомер, които осигуряват динамична програма за осветление в халетата. Луминесцентното осветление е неприложимо, тъй като смущава птиците. Системата е основен консуматор на ел.енергия (стр.60, раздел 2, точка 2.2 и стр. 274, т. 4.5.3.1.от заключенията).

5) Система за охлаждане: организирана е от водни пити, разположени в сечението на някои от жалузните клапи, намиращи се от срещуположната стена в халето, на която са разположени вентилаторите. Последните засмукват въздуха от халето, а създаденото подналягане причинява постъпване на свеж въздух през жалузните клапи. Въздухът от околната среда преминава през водните охлаждащи пити, по които се стича вода. Студената вода охлажда въздуха като отнема от топлината му и се изпарява. Недоизпарената вода се стича по питата и попада в тарелка, разположена под всяка пита. Така по самотек водата постъпва в буферен съд за обратна охлаждаща вода и отново с помпа се подава към питите за охлаждане. Загубите на изпарена вода се допълват автоматизирано, като нивото се регулира с поплавъков нивомер. Системата е основен консуматор на вода. (стр.60, раздел 2, точка 2.2.4.4 от заключенията)

Фиг.3.2-4 Система за охлаждане тип "Pad cooling"

6) Система за събиране и извеждане на тора: състои се от торови ленти, разположени под всеки ред клетки в батериите. Върху лентата се събира торовата маса. Напречно през лентите преминава потокът от въздух, засмукван от вентилаторите. Същия изсушава частично птичия тор. Периодично лентите се задвижват (два пъти седмично) и събрания тор постъпва в събирателен редлер – по един за всяка батерия от клетки. Редлерите прехвърлят събрания от лентите тор върху закрит шнек, чрез който тора директно се натоварва в камиони, капсулова се с брезентно платно за предотвратяване появата на неприятни миризми и се транспортира за наторяване. В резултат на обдухване и изсушаване на птичите фекалии се преустановяват аеробните/анаеробни процеси на отделяне на вредни вещества. Това улеснява и последващото транспортиране и съхраняване на тора. По този начин се преустановява отделянето на амоняк и неприятно миришещи вещества на територията на площадката.

Системата е основен източник на емисии от отпадък птича тор. Предимство на технологията е системата за събиране, осушаване и редовно (най-малко 2 пъти седмично) транспортране на сухите птичи фекалии. В резултат се постига намаляване на емисиите от амоняк, съставляващо 0,044 kg/място/годишно (източник на позоваване: BREF Code ILF,July 2017, стр. 302, табл. 4.51, Section 4.6.1.1- „ Два пъти седмично отстраняване на тора с едновременно осушаване върху торова лента”).

Фиг.3.2-5 Система за събиране и извеждане на тора чрез торови ленти

Предвидената мярка за редуциране емисиите на амоняк е чрез прилагане на техниката „Вертикално разположени клетки с торова лента и принудителен въздух за сушене в комбинация с редовно (поне 2 пъти седмично) извеждане на тора“. Принудителния въздух в случая се осигурява от напречната вентилация в халето. Тази мярка осигурява съответствие на съоръжението с изискванията на Приложение IX на Протокол към Конвенцията от 1979 г. за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния за намаляване на подкиселяването, еутрофикацията и тропосферния озон (ратифициран със закон, приет от 39-то НС на 20.04.2005 г. - ДВ, бр. 38 от 3.05.2005 г. Издаден от Министерството на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 93 от 22.11.2005 г., в сила за Република България от 3.10.2005 г.). Описаната техника се счита за мярка от категория 1 (табл.9 „Вентилиране на торовите ленти и често (2 пъти седмично) извеждане на тора“), съгласно GUIDANCE DOCUMENT ON CONTROL TECHNIQUES FOR PREVENTING AND ABATING EMISSIONS OF AMMONIA, с което се постига намаляване емисиите от амоняк с 30-40%.

Технологията за събиране и отстраняване на птичата торова маса при интензивно отглеждане напълно съответства на описаната най-добра налична техника за отглеждането на кокошки носачки (Раздел 4.10.3, стр.530, булет втори на BREF с код ILF).

7) Система за хранене: изградена е от силози за вр.съхранение на комбиниран фураж. Силозите се свързват с халето, посредством транспортен шнек, който доставя фураж от силоза в халето. Зареждането на фуража в силозите се извършва посредством пневматична система и през гъвкави тръбопроводи - „мека връзка“, което гарантира липсата на неорганизираните емисии на прах. Прилага се т.н. „верижно-тапова система“ за хранене на добитъка. Тази система е една от най-надеждните и рентабилни системи за хранене, използвана в бранша, която транспортира фуражът на птиците гладко и без възможност за пилеене на сместа. Във функционално отношение, тя се състои от: улей за дистрибуция на фуражна смес, верига с тапови шайби, мотор-редуктор за придвижване на шнека. Дълбоката улейна хранилка и вдлъбнатата дискова тапа минимизира загубите на фуражната смес, а по този начин редуцира и емисиите от прах. Основни предимства са: висока степен на ефективност, без необходимост от допълнителни елементи за трансфер, ниски разходи за поддръжка, спестяващи място, напълно поцинковани хранилни колони за предотвратяване на корозия. На фиг. 6 е илюстрирана хранилка тип «верижно-тапова»

фиг. 3.2-6 Хранилка тип «верижно-тапова»

Броят на хранилките е съобразен с броя клетъчните батерии и броя на птиците в тях. С тази хранилна система е осигурен фронт на хранене от 12 cm на птица (улейни хранилки). Системата за хранене подава фураж автоматично в количества и на периоди, зададени в софтуера на системата за управление.

Системата е основен консуматор на електрическа енергия (стр.62, раздел 2, точка 2.2.5.1. от заключенията).

Избраната техника на хранене напълно съответства на НДНТ представени в референтния документ - т. 4.3.2.1. от Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, July 2017.

8) Система за отопление: Състои се от индиректни газови отоплители. Отопление се предвижда за първите две седмици от цикъла на отглеждане на подрастващи пилетата, само през по-студените месеци (декември-март). Отоплението се извършва с 4 броя газови отоплители (калорифери), разположени вътре в самото хале. Това са газови горелки, осигуряващи пълно изгаряне на пропан-бутан. Всяка горелка е с единична мощност 70 kW/h. Съоръженията не разполагат с димни тръби за отвеждане на продуктите на горене извън халето. Техниката е описана в т. 4.5.5.1 на стр. 289 от BREF документа.

фиг. 3.2-7 Индиректен газов калорифер

На площадката не са монтирани съоръжения за намаляване на емисиите както във въздуха, така и във водите. Въздухът от работната среда на халетата е замърсен с продукти от жизнената дейност на птиците и зауства през вентилаторите директно в атмосферата.

Отпадъчни производствени води на площадката от дейността на инсталацията за отглеждане на птици не се формират. Битово-фекалните води се събират във водоупътна изгребна яма и без предварително третиране се предават на ГПСОВ за обезвреждане със специализиран транспорт.

Технологична алтернатива 2:

При тази технологична алтернатива се прилага подово отглеждане (свободно отглеждане) на кокошките-носачки. Различията са главно в системите за охлаждане и поене на птиците, както и отсъствието на система за извеждане на тора (тора попада върху торовата постеля – слама, талаш). След края на всеки жизнен цикъл отработената торова постеля се изнася на торище.

- ❖ **Система за поене:** Питейна вода за поене на животните се осигурява от собствен сондажен кладенец, снабден с потопяема помпа и водомер. Добитата вода се филтрира през механичен филтър и се разпределя по вътрешния промишлен водопровод, от където се извършва захранване със свежа вода на всичките халета. По вътрешна водопроводна мрежа, водата постъпва в поилките на животните. При тази технология се използват нипелни поилки, при които от нипела протича вода при контакт на нипела с животното, при определен натиск. Тези поилни системи са определени като НДНТ в приложимите заключения и не водят до загуби на вода за поене.
- ❖ **Система за хранене:** Хранителните смеси се доставят чрез специализиран транспорт от лицензирани фуражни предприятия и се зареждат в малки разпределителни. Подаването на сухите фуражни смеси към хранилките на животните в съответните отделения се извършва по автоматичен път чрез шнекове. Автоматизирано се извършва и подаването на определено количество храна до всяко животно, в зависимост от средно определеното тегло на стадото.
- ❖ **Система за осветление:** Използват се лампи с LED осветление. Интензитетът на осветеността се регулира автоматизирано. Системата за осветление има за цел да удължи продължителността на светлата част на денонощието, да се интензифицира и стимулира храненето и носливостта на птиците.
- ❖ **Система за охлаждане и отопление:** Поддържането на добър микроклиматът в помещенията е основен фактор за добра продуктивност. При тази технология, халетата за оборудвани с иновативна система за охлаждане в два кръга.

Първи кръг на системата за охлаждане е разработен на основата на термopомпа. Термopомпената система се състои от тръби (около 90 на брой изпълнени в два реда), изчислени за необходимото количество свеж въздух, които се разполагат напречно на халетата и са вкопани на дълбочина 2,45 м спрямо кота „терен“. През тези тръби, през горещите месеци, постъпва свеж топъл въздух от околната среда с температура 25-35° C, който преминавайки през вкопаните в земята тръбни снопове, отдава топлината си на земната основа (средногодишна температура 13-18° C) и се охлажда до около 15-20° C. С тази температура през тръбния сноп охладения въздух постъпва в халетата и чрез направляващи клапи постъпва в отделенията с животните, като климатизира и кондиционира въздуха. Движението на въздуха се осъществява от създаденото подналягане от разположените на покрива вентилатори. Отварянето и затварянето на клапите за свеж въздух, както и регулирането на оборотите на въртене на вентилаторите се контролира и направлява от микропроцесор, който получава информация от датчици за температура и влажност монтирани в помещенията.

Втори кръг на системата за охлаждане

През горещите летни дни, в които единствено работата на термopомпата не може да осигури ефективно охлаждане, се предвижда допълнително охлаждане на помещенията чрез изпарителни охладители – водни, монтирани около входните врати на халетата. Тези охладители представляват водни пъти /целулоза/ през които непрекъснато преминава въздух от околната среда, в резултат на създаденото подналягане от системата за вентилация. В горния край на питите е разположена захранваща тарелка, от която постъпва студена вода. Водата омокря питите, а излишъка от водата се поема от тарелка, разположена в долната част на питите. Тази вода постъпва в сборник за оборотни охлаждащи води и с помпа отново се подава на захранващата тарелка. Така питата непрекъснато се омокря с оборотна охлаждаща вода. Постъпващия въздух от околната среда, преминавайки през

питата извършва топлоотдаване, в резултат на което водата се изпарява и охлажда преминаващия въздух. Така охладения въздух постъпва и се разпределя в халетата и в отделните отделения.

И в двата режима на работа на системата за охлаждане, както и отварянето и затварянето на клапите за свеж въздух, регулирането на оборотите на въртене на вентилаторите се контролира и направлява от микропроцесор, който получава информация от термодатчик разположен в средата на помещението. Управлението на охлаждащата система се осъществява от микропроцесора, който е свързан с датчик за влажност.

Отопление на птиците не се изисква, тъй като топлината излъчваната от телата на животните е достатъчна за поддържане на оптимална температура през зимата. Поддържането на микроклимат се осъществява чрез съвместната работа на системата за вентилация и системата за отопление, използваща принципа на термопомпата. През зимния период, термопомпата работи в режим на отопляне и кондициониране на температурата в халетата. Вентилационната система засмуква и изхвърля в околната среда въздуха от халетата, при което създава подналягане. Това води до постъпване на поток от свеж въздух през тръбния сноп на термопомпата. През зимния период този въздух е с температура -10°C до $+10^{\circ}\text{C}$. Преминавайки през тръбния сноп, въздуха акумулира топлина от земната основа (средногодишна температура $13-18^{\circ}\text{C}$) и се загрява до около $10-15^{\circ}\text{C}$. С тази температура през тръбния сноп кондиционирания въздух постъпва в халетата и чрез направляващи клапи постъпва в отделенията с животните, като климатизира и кондиционира въздуха.

Отоплението на едnodневните пилета, постъпващо от люпилнята се извършва с кварцови лампи, като за целта се използва електрическа енергия и превръщането ѝ в топлинна енергия.

- ❖ **Система за Вентилация** : Системата за вентилацията в халетата осигурява ефективен въздухообмен и осигурява оптимален микроклимат, посредством изхвърляне на въздуха от помещенията, в които се отглеждат животните в околната среда.

Вентилационната система се състои от осев вентилатори, разположени на покрива на халетата.

Всеки осев вентилатор се състои от пропелер, който се задвижва от електродвигател, като максималния дебит на нагнетявания въздух се определя от оборотите на електродвигателя.

Създаденото подналягане от работата на покривните вентилатори предизвиква постъпване на свеж въздух от тръбния сноп (виж първи кръг на система за охлаждане и отопление) от околната среда. Свеж въздух постъпва така през изпарителните охладители (виж втори кръг на система за охлаждане и отопление).

Това разположение на покривните вентилатори на ниво „било“ на халетата и на отворите на тръбите под скарския под на централния коридор осигуряват т.н. напречна вентилация, с която се постига еднаква интензивност на извеждане на замърсителите в целия обем на халето и поддържане на оптимални параметри на производствения микроклимат на стадата. За разлика от стенните вентилатори, които се разполагат на ниво 2 m над ниво „терен“, покривните вентилатори извеждат отработения въздух над приземния атмосферен слой, което значително подобрява възможността за разсейване на замърсителите.

- ❖ **Система за отвеждане на животинска тор** – при тази технологична алтернатива не се използва система за отвеждане на тора. Същия се събира върху торова постеля в халетата, която се отстранява след приключване на жизнения цикъл на стадото. При тази алтернатива се налага измиване на пода на халетата преди нанасяне на нова постеля и въвеждане на новото стадо.

В таблица 3.2.1. е дадено сравнение на две възможни технологични алтернативи по отношение на технологията на отглеждане на птици, като е използвана 3-степенната скала: 2 – предпочитана технология, 1 – по-малко предпочитана технология, 0 – липсва възможност за удовлетворяване на критерия.

Таблица 3.2.1.

Показател за сравнение	Алтернатива 1 (A1)	Алтернатива 2 (A2)
<u>Вид на технологията за отглеждане</u>	<u>Клетъчно</u>	<u>Подово</u>
Консумация на вода	2	1
Консумация на енергия	2	2
Консумация на храна	2	2
Консумация на спом.материали	1	1
Количество отпадъци	2	1

Възможност за оползотворяване	2	1
Употреба на горива	1	2
Степен на автоматизация/намаляване на ръчен труд	2	0
Емисии на амоняк, метан, сярководород	2	2
Общ брой точки:	16	12

При проведеното сравнение между двете технологични алтернативи се установи:

- Консумация на вода – А2 предполага по-голяма консумация на вода, поради наличие на дейности по измиване на халетата
- Консумация на храна – алтернативите по отношение на храненето са равностойни
- Консумация на спом.материали - алтернативите, по отношение на спомагателни м-ли (дезинфектанти) са равностойни
- Количество отпадъци – при алтернатива А2 се отделя по-голямо количество отпадък от животинска тор, поради образуване на отработена торова постеля.
- Възможност за оползотворяване – алтернатива А1 дава възможност за оползотворяване на животинска тор и урина в биогаз инсталации. При А2 поради наличието на слама в отработената торова постеля не е налице възможност за оползотворяване за производство на биогаз
- Употреба на горива – алтернатива А1 планира употреба на газообразно гориво за отопление. А2 извършва отопление с термопомпи.
- Степен на автоматизация/намаляване на ръчен труд – А2 е свързана с ръчно събиране на яйцата; липса възможност за автоматизация.
- Емисии на амоняк, метан, сярководород – равностойни алтернативи.

Налага се изводът, че по-перспективна е Алтернатива 1 – клетъчно отглеждане

Инвеститорът избира ТЕХНОЛОГИЧНА АЛТЕРНАТИВА 1.

3.3. Оценка на съответствието на инвестиционното предложение с «най-добрите налични техники» (НДНТ)

Всички технически и технологични решения, залежали в инвестиционното предложение ще отговарят на „най-добрите налични техники в свине- и птицепроизводството“ с главен референтен документ Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, July 2017.

Извършено е оценяване на съответствието на прилаганата технология с НДНТ, определени в Решение за изпълнение ЕС 2017/302 от 15 февруари 2017г. за формулиране на заключения за НДНТ, съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета при интензивно отглеждане на птици или свине. Документираната оценка по чл. 99а от ЗООС е представена като отделно приложение към ДОВОС.

Ще бъдат взети предвид и следните референтни документи:

- Reference Document on Best Available Techniques on Emission from Storage, July 2003 – Storage;
- Reference Document on the General Principles of Monitoring, July 2003 – Monitoring
- Reference Document on Economics and Cross-Media Effects, September 2003 – Economic;
- Reference Document on Best Available Techniques in Common Waste Water and Waste Gas Treatment/Management Systems in the Chemical Sector, February 2003 – CWW.

В Българското законодателство изисквания относно експлоатацията на животновъдни ферми също има документи, в които са залежали:

- Наредба № 44 за ветеринарномедицинските изисквания към животновъдните обекти (обн. ДВ бр. 41/2006 г.)
- Наредба Наредба № 25 за минималните изисквания за защита и хуманно отношение при отглеждане на птици (ДВ,бр.5/2006 г.);
- Наредба № 16 на Министерство на земеделието и горите от 3 февруари 2006 г. за защита и хуманно отношение при отглеждане и използване на селскостопански животни;

• Наредба № 20 от 10.02.2006 г. за изискванията към дейностите, извършвани на всички етапи от събирането до обезвреждането на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, както и тяхната употреба, пускане на пазара и транзитно преминаване (ДВ, бр. 18 от 28.02.2006 г., в сила от 1.05.2006 г., изм., бр. 78 от 26.09.2006 г., в сила от 26.09.2012 г.)

• Наредба № 37 на Министерство на земеделието и горите от 31 март 2006 г. за здравните изисквания към животните, от които се добиват суровини и храни за консумация от хора;

• Наредба № 2 от 16.10.2000 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници

• Заповед № РД – 795 от 10.08.2004 г. на Министъра на околната среда и водите за определяне на водите във водните обекти и в части от тях, които са замърсени или застрашени от замърсяване и уязвимите зони, в които водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници.

• Заповеди на МОСВ № РД 750 /3.10.2006 г и МЗ РД 09-894 / 11.10.2006 за утвърждаване на „Програма от мерки за намаляване и ликвидиране на замърсяването с нитрати от земеделски източници в уязвимите зони”.

В (BREF) документите и в Решение за изпълнение ЕС 2017/302 от 15.02.2017г. са посочени следните основни “най-добри” техники относно основните дейности при експлоатация на птицевъдни ферми:

Таблица 3.3.

№	Изискване на НДНТ	Решение, залегнало в ИП	Съответствие с НДНТ или норма за хибрида
1.	Системи за подслон: • в клетки • във волиера и обособени дворчета • върху скари и обособени дворчета • върху постеля, в затворени помещения.	В клетки, осигуряващи гъстота 0,75/ m ² за птица	Съответства (IRPP) (LBSP)
2.	Разход на фураж, g/птица/ден 11-132 g/птица/ден в зависимост от периода на подрастване и растеж	24 090 t/год. Средно 120 g/птица/ден	Съответства (LBSP)
3.	Хранителен режим, осигуряващ 1,3-3,1 Kkal/ден/птица (20°C)	Хранителен режим, осигуряващ 1,3-3,1 Kkal/ден/птица, преизчислен за съответната температура	Съответства (LBSP)
4.	Водопой • вакуумни поилки • нипели	2-3 нипела в клетка	Съответства (IRPP) (LBSP)
5.	Разход на вода за поене: 40-83 l/1място/год.	79 l/1място/год.;	Съответства (IRPP)
6.	Климатизация • отворени помещения • затворени с полуавтоматична климатизация • затворени с напълно автоматизирана климатизация	затворени с напълно автоматизирана климатизация	Съответства (IRPP)
7.	Разход на енергия, kWh/за 1място/ден : Не е нормирано за пилета и ярки, силно зависи от климата	5,59 kWh/за 1птица/ден	не е нормирано
8.	Система за управление на птичи тор • система от клетки с възможност за изнасяне на птичия тор до затворено съоръжение за съхранение, най-малко два пъти в седмицата, с помощта на транспортни ленти • подредени във вертикални редове клетки с транспортна лента за тора и с ускорено изсушаване с въздух, като тора се изнася най-малко веднъж седмично до затворено съоръжение за съхранение • подредени във вертикални редове клетки с транспортна лента за тора и с ускорено изсушаване с избръскване с въздух, като тора се изнася най-малко веднъж седмично до затворено съоръжение за съхранение • подредени във вертикални редове клетки с транспортна лента за тора и с подобро ускорено изсушаване с въздух, като тора се	Подредени във вертикални редове клетки с транспортна лента за тора и с ускорено изсушаване с въздух, като тора се изнася най-малко два пъти седмично и се товари на транспорт, директно се предава за торене на селскостопански производители от района по договор	Съответства (IRPP)

	изнася от съоръжението за подслон най-малко веднъж седмично до затворено съоръжение за съхранение		
	• подредени във вертикални редици клетки с транспортна лента за тора и с тунелна сушилня над клетките; птичия тор се изнася на 24 – 36 часа до затворено съоръжение за съхранение.		
9.	Количество отделен тор: kg тор/птица/ден = 0,5 x (kg храна /птица/ ден)	16 000 t/год. Средно 0,08 kg/птица/ден	Съответства (IRPP)
10.	Подобряване на общите характеристики по отношение на околната среда на интензивното животновъдство: • определяне и изпълнение на програми за обучение на персонала в стопанствата • водене на отчет за консумацията на вода и енергия, количествата храни за животните, образуваните твърди отпадъци и торенето с изкуствени и животински торове • изработване на аварийна процедура за действие при непредвидени емисии и аварии • въвеждане на програма за ремонт и поддръжка, която да осигурява доброто функционално състояние на конструкциите и оборудването и чистотата на сградите и съоръженията • правилно планиране на дейностите на територията на стопанството, например доставката на материалите и изнасянето на продуктите и твърдите отпадъци • правилно планиране на торенето на почвата с животински тор.	Ще бъде предприета процедура за изменение на комплексно разрешително, в което ще се регламентират всички изброени мероприятия	Съответства (IRPP)

Добра селскостопанска практика при интензивно отглеждане на птици предполага:

Добрата селскостопанска практика е съществена част от най-добрите налични техники. Въпреки, че е трудно да се определят ползите за околната среда от гледна точка на намаляване на вредни емисии и намаляване на разхода на енергия и вода, ясно е че съвместното управление на стопанството ще допринесе за по-добра околна среда при ферма за интензивно отглеждане на птици или прасета.

За подобряване на основните показатели на околната среда при ферма за интензивно отглеждане на добитък, най –добрите налични техники са както следва:

- определяне и въвеждане на програми за обучение и квалификация на всички работници и служители във фермата
- да се водят регистри на използваните енергия и вода, количествата храна за добитъка, увеличението на отпадъци и използването на изкуствени и естествени торове
- да има аварийна процедура за действие при неочаквани аварии и изпускане на вредни емисии
- да се въведе програма за поддръжка и ремонт на сградите и оборудването и да се осигури тяхното добро състояние за работа, както и съоръженията да бъдат чисти
- да се планират подходящо дейности като доставка на материали и преместване на продукти и отпадъци
- да се планира правилното прилагане на торове

По отношение на правилното използването на торове за почвата са изложени детайлизирано заключенията за най –добри налични техники. „Директивата за Нитратите“ определя минимално прилагане на торове в почвата с цел осигуряване на високо ниво на защита на всички води от замърсяване с азотсъдържащи съединения, и допълнителни обезпечения при прилагане на торове в почвата в определени уязвими зони. Поради липса на данни не всички обезпечения на тази директива за посочени в този документ, но TWG / Европейска техническа работна група за обмен на информация по КПКЗ директивата/ приема, че **най –добрите налични техники са еднакво валидни, както извън, така и в тези уязвими зони.**

Има няколко различни етапа при този процес, от пред производствени и след производствени до крайното прилагане на торовете в почвата, където емисиите могат да бъдат намалени и/или контролирани. Различните най –добри налични техники, които могат да бъдат приложени на отделните етапи на процеса са изброени по-долу:

- прилагане на хранителни измервания
- балансиране на торовете, които ще бъдат използвани на свободните за целта земи и изискванията на посевите
- ръководенето на разпределението на торовете и използването само на най –добрите налични техники за разпределение на торове

Най –добри налични техники са за минимизиране на емисиите на торове в почвата и подпочвените води балансирайки количеството торове с предвидимите изисквания на посевите (азот и фосфор, и снабдяването на посевите с минерали от почвата и плодородието на посевите). Налице са различни похвати за балансиране на приетите общи количества хранителни вещества от почвата и растежа на фона на хранителни вещества приети от торове, като почвен хранителен баланс или класифициране на броя на животните, живеещи на определена територия.

Най –добри налични техники са за отчитане на характеристиките на почвата при прилагане на торове; в специфични почвени условия, вид на почвата и наклон на терена, климатични условия, валежи и напоявания, използване на почвата и земеделско приложение, включително система на подмяна на посевите.

Не се прилага торене, когато почвата е:

- пренаситена с вода
- наводнена
- замръзнала
- покрита със сняг
- при силно подгизнали почви
- при непосредствена близост с реки (при не обезопасени от разливи оголени речни корита)
- прилагане на торовете в максимално кратки срокове преди покълването и поемането на хранителни вещества от посевите

Най –добри налични техники за разпределение на торта с цел намаляване на неприятни миризми, в случаите когато това ясно пречи на съседите се постигат чрез прилагането на:

- торене през деня, когато е малко вероятно съседите да са у дома като се избягват почивните дни и празниците, и
- следене дали посоката не е по посока на къщите в съседство.

В **Българското законодателство** изискванията на „Директивата за Нитратите“ са транспонирани в Наредба № 2 от 13.09.2007 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (обн., ДВ, бр. 27 от 11.03.2008 г., в сила от 11.03.2008 г., изм. и доп., бр. 97 от 9.12.2011 г.). На основание на тази наредба е в сила Заповед № РД-267/01.04.2014г. на Министъра на околната среда и водите и № РД 09-157/14.03.2014г. на Министъра на земеделието и храните за утвърждаване на Програма от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски източници в уязвимите зони.

Районът на птицефермата в гр. Дебелец не е класифициран като “води, които са замърсени или застрашени от замърсяване с нитрати” по силата на Приложение 1 към Заповед № РД – 146 от 25.02.2015 г. на Министъра на околната среда и водите за определяне на водите, които са замърсени и застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници и уязвимите зони, в които водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници.

В този смисъл правилата за добра земеделска практика, които се прилагат доброволно в страната, са представени в цитираната Програма. Те се отнасят до:

- Общи мерки при употреба на азотсъдържащи торове (органични и минерални / неорганични);
- Допълнителни мерки при употреба на азотсъдържащи торове (органични и минерални / неорганични) на терени с наклон, по-голям от 6°;
- Мерки при съхранение на азотсъдържащи торове (органични и минерални / неорганични).

Оценка на прилагането на НДНТ в инсталацията:

В таблицата по-долу е систематизирана информацията от извършеното оценяване на съответствието на избраната от Инвеститора технология с Решение за изпълнение (ЕС) 2017/302 от 15.02.2017 г. за формулиране на заключения за НДНТ, съгласно Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета при интензивно отглеждане на птици или свине.

Таблица 3.3.1-1. Общи Заключения за НДНТ при интензивно животновъдство

Изисквания за прилагане на НДНТ	Използвани техники	Съответствие
НДНТ 1. Системи за управление на околната среда (СУОС)		
Да се въведе и спазва система за управление на околната среда (СУОС), която обединява всички посочени елементи: 1. ангажиране на ръководството, включително висшето ръководство; 2. определяне от ръководството на политика за околната среда, която включва непрекъснато подобряване на екологичните показатели на инсталацията; 3. планиране и установяване на необходимите процедури, цели и задачи, заедно с финансово планиране и инвестиции; 4. изпълнение на процедурите, като се обръща специално внимание на: а) структурата и отговорностите; б) обучението, осведомеността и компетентността; в) комуникацията; г) участието на служителите; д) документацията; е) ефективното управление на технологичния процес; ж) програмите за поддръжка; 3) готовността и реагирането при извънредни ситуации; и) гарантирането на спазването на законодателството в областта на околната среда. 5. Проверка на изпълнението и предприемане на коригиращо действие, като се обръща специално внимание на: а) мониторинга и измерванията (вж. също така Референтния доклад на Съвместния изследователски център за мониторинга на емисиите съгласно Директивата относно емисиите от промишлеността — референтен мониторингов доклад); б) коригиращите и превантивните действия; в) воденето на документация; г) независимото (където е приложимо) вътрешно или външно одитиране с цел да се определи дали СУОС отговаря на планираните мерки и дали е внедрена и поддържана правилно; 6. Преглед на СУОС и на нейната пригодност, адекватност и ефективност, извършван от висшето ръководство. 7. Следене на развитието в сферата на по-чистите технологии. 8. Обмисляне на въздействието върху околната среда при евентуално извеждане от експлоатация на инсталацията още на етапа на нейното проектиране и през целия ѝ експлоатационен живот. 9. Редовно прилагане на секторни сравнителни показатели (напр. секторния референтен документ по Схемата за управление по околна среда и одит (EMAS). Конкретно за интензивното отглеждане на птици и свине НДНТ е също така включването на следните характеристики в СУОС: 10. Изпълнение на план за управление на шума (вж. НДНТ 9). 11. Изпълнение на план за управление на миризмите (вж. НДНТ 12).	С издаване на Комплексното разрешително, Оператора е разработил, внедрил и прилага Система за управлението на околната среда, с обхват и съдържание, определен в разрешителния документ.	Съответства
НДНТ 2. Добро стопанисване		
а) Правилно местоположение на инсталацията/стопанството и пространствено разположение на дейностите с цел: — намаляване на транспортирането на животни и материали (включително оборски тор); — осигуряване на подходящо разстояние от чувствителните рецептори, които следва да се опазват; — отчитане на преобладаващите климатични условия (напр. вятър и валежи);	Фермата е разположена върху площ отредена за „др. животновъдни дейности“ Кланицата и земеделските земи, наторявани с животинската тор са разположени в региона; Най-близкото населено място	Съответства

— съобразяване на потенциалния бъдещ капацитет за развитие на стопанството; — предотвратяване на замърсяването на водата.	отстои на около 800 m което разстояние е достатъчно за предотвратяване вредното въздействие на промишлен шум, емисии отделяни във въздуха и неприятни миризми; Не се извършва заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти.	
б) Обучение на персонала по-конкретно в областта на: — приложимото законодателство, животновъдството, здравето на животните и хуманното отношение към тях, управлението на оборския тор, безопасността на работниците; — транспортиране и разпръскване на оборски тор върху почвата; — планиране на дейностите; — планиране и управление на извънредни ситуации; — ремонт и поддръжка на оборудването.	Във връзка с изпълнение условията на КР се извършва периодично обучение на персонала, ангажиран с прилагане на разрешителния документ. Обхвата и честотата на обученията ще бъдат регламентирани в Програма, за определяне потребността от обучение на персонала;	Съответства
в) Изготвяне на план за реагиране при извънредни ситуации с цел справяне с неочаквани емисии и инциденти, като например замърсяване на водните басейни. Това може да включва: — план на стопанството, показващ дренажните системи и източниците на питейни/отпадъчни води; — планове за действие с цел реагиране при определени потенциални събития (напр. пожар, протичане или събаряне на съоръжения за съхраняване на полутечен тор, неконтролирано оттичане от купове оборски тор, разлив на масла); — налично оборудване за реагиране при инцидент, свързан със замърсяване (напр. оборудване за запушване на почвен дренаж, преграждане на канали, прегради срещу разлив на масла).	Дружеството има разработен и утвърден Аварийен план, включващ реагиране при извънредни ситуации с цел справяне с неочаквани емисии и инциденти.	Съответства
г) Редовна проверка, ремонт и поддръжка на конструкции и оборудване, като например: — съоръжения за съхраняване на полутечен тор за наличие на признаци за повреда, износване, течове; — помпи за полутечен тор, смесители, сепаратори, оросители; — системи за подаване на вода и фуражи; — вентилационни системи и сензори за температурата; — силоси и транспортно оборудване (напр. клапи, тръби); — системи за пречистване на въздуха (напр. чрез редовна проверка); Това може да включва чистотата на стопанството и борбата с вредителите.	С въвеждане на СУОС са разработени операционни инструкции за реда и начина на извършване на редовна проверка, ремонт и поддръжка на конструкции и оборудване, които са големи консуматори на вода и ел.енергия и друго специфично оборудване	Съответства
д) Съхранение на мъртви животни по начин, който предотвратява или намалява емисиите	Трупове на умрели птици се съхраняват в екарисажна хладилна камера, съгласно изискванията на Регламент 1069/2009 на ЕС за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (Регламент за страничните животински продукти)	Съответства
НДНТ 3. Управление на храненето		
а) Намаляване на съдържанието на суров протеин чрез хранителни дажби с балансирано съдържание на азот в зависимост от нуждата от енергия и лесно смилаеми аминокиселини	Фуржаните смеси, използвани за уговяване на животните включват в състава си лесно смилаеми аминокиселини, които осигуряват балансирано азотно хранене	Съответства
б) Многофазово хранене с дажби, чийто състав е адаптиран към специфичните изисквания на периода на отглеждане	Храненето се извършва автоматизирано, многофазово,	Съответства

	чрез осигуряване на необходимия хранителен фронт за всяко животно, при спазване на строга хранителна програма, съответстваща на възрастта на стадото	
в) Добавяне на контролирани количества основни аминокиселини към дажби с ниско съдържание на суров протеин	Аминокиселинна корекция се предвижда чрез добавяне във фуражите на висококонцентриран аминокиселинен комплекс, съдържащ главно лизин и метионин	Съответства
г) Използване на одобрени добавки към фуражите, които намаляват общия екскретиран азот	Рецептурите за комбинираните фуражи задължително съдържат незаменими аминокиселини, които редуцират екскрецията на азотни съединения с 10 %.	Съответства
НДНТ 4. състав на дажбите и стратегия на хранене		
а) Многофазово хранене с дажби, чийто състав е адаптиран към специфичните изисквания на периода на отглеждане.	Храненето се извършва автоматизирано, многофазово, чрез осигуряване на необходимия хранителен фронт за всяко животно, при спазване на строга хранителна програма, съответстваща на възрастта на стадото	Съответства
б) Използване на одобрени добавки към фуражите, които намаляват общия екскретиран фосфор (напр. фитаза).	Рецептурите за комбинираните фуражи задължително съдържат фитазни добавки, които редуцират екскрецията на фосфорни съединения с до 20%	Съответства
в) Използване на неорганични фосфати с висока смилаемост за частично заместване на традиционните източници на фосфор във фуражите	Рецептурите за комбинираните фуражи задължително съдържат преципитат (дикалциев фосфат)	Съответства
НДНТ 5. Ефективно използване на водата		
а) Водене на документация за използването на водата	С въвеждане на СУОС е разработена, внедрена и прилагана инструкция за документиране количествата на използваната за промишлени нужди вода	Съответствие
б) Установяване и отстраняване на течове	Прилага се инструкция за периодична проверка и поддръжка на водопроводната мрежа и системата за поене и охлаждане на животните	Съответствие
в) Използване на машини за почистване с високо налягане за почистване на помещенията за отглеждане на животните и на оборудването	Извършва се почистването на помещенията с пароструйка под високо налягане	Съответствие
г) Подбор и използване на подходящо оборудване (напр. нипелни поилки, кръгли поилки, корита за поене) за конкретната категория животни, като се гарантира наличието на вода (ad libitum)	Използват се нипелни поилки с чашка	Съответствие
д) Редовна проверка и (ако е необходимо) коригиране на калибрирането на оборудването за поене на животните	Прилага се инструкция за периодична проверка и поддръжка на водопроводната мрежа и системата за поене и охлаждане на животните, която включва проверка на поилна система	Съответствие
е) Повторно използване на незамърсена дъждовна вода като вода за почистване	Не е приложимо. Не се планира употреба на вода за почистване	Съответствие
НДНТ 6. Емисии от отпадъчни води		
а) Замърсените зони в стопанството да се ограничават максимално като територия	Замърсените зони се ограничават единствено в	Съответствие

	халетата	
б) Намаляване на използването на вода	Технологията предвижда използване на т.н. „сухо почистване“, включващо обработка на скарните повърхности в клетките на животните с пароструйка и последваща дезинфекция с подходящ дезинфектант (контактно нанасяне). Тази технология на почистване не води до употреба на свежа вода, респ. не формира промишлени отпадъчни води	Съответствие
в) Отделяне на незамърсената дъждовна вода от потоците на отпадъчните води, които трябва да се пречистят.	Дъждовните води се отделят разсъсредоточено. Не се предвижда тяхното събиране или заустване във воден обект.	Съответствие
НДНТ 7. Намаляване на емисиите във водата от отпадъчни води		
а) Отвеждане на отпадъчните води в специален контейнер или в съоръжение за съхраняване на полутечен тор.	Промислени отпадъчни води от инсталацията не се образуват.	Съответствие
б) Пречистване на отпадъчните води	Неприложима техника. Операторът не предвижда дейности по третиране /пречистване/ на отпадъчни води на площадката.	Съответствие
в) Разпръскване на отпадъчни води върху почвата например чрез използване на система за напояване като пръскачка, подвижна напоителна система, цистерна, централен инжектор.	Неприложима техника.	Неприложимо
НДНТ 8. Ефективно използване на енергията		
а) Високоэффективни отоплителни/охладителни и вентилационни системи	Избраната техника предвижда употреба на газови отоплители (калорифери) с директно изгаряне. Така се предотвратява трансформация на топлинната енергия и се предотвратяват топлинни загуби. Калориферите имат топлинно КПД ~ 87% Охладителната система е тип „rad cooling“ (охлаждане с водни пъти) с висока степен на ефективност. Стенните вентилатори осигуряват т.н. „напречна вентилация“, при която се постига висока степен на извеждане на замърсения въздух при оптимален енергоразход.	Съответствие
б) Оптимизиране и управление на отоплителните/охладителните и вентилационните системи, особено където се използват системи за пречистване на въздуха	Неприложима техника.	Не е приложимо
в) Изолация на стените, подовете и/или таваните на помещенията за отглеждане на животните.	Топлоизолацията на сградите се постига с използване на т.н. „сандвич панели“ при изграждане на халетата	Съответствие
г) Използване на енергоспестяващо осветление	Прилага се LED осветление.	Не е приложимо
д) Използване на топлообменници. Може да се използва една от следните системи: 1. въздух — въздух; 2. въздух — вода; 3. въздух — земя	Охладителната система тип „rad cooling“ (охлаждане с водни пъти) е базирана на топлообмен тип „въздух-вода“	Съответствие
е) Използване на термopомпи за оползотворяване на отпадната топлина	Техниката е неприложима.	Не е приложимо
ж) Оползотворяване на отпадната топлина чрез	Техниката е неприложима.	Не е

затоплян/охлаждан под с постеля (комбинирана система за подово отопление/охлаждане).		приложимо
з) Използване на естествена вентилация	Техниката е неприложима.	Не е приложимо
НДНТ 9. Шумови емисии		
<i>Изготвяне и изпълнение на план за управление на шума като част от системата за управление по околна среда, който включва следните елементи:</i> - протокол, съдържащ подходящи действия и срокове; - протокол за провеждане на мониторинг на шума; протокол за реакция при определени събития, свързани с шума; - програма за намаляване на шума, предназначена например за определяне на източника(ците), за мониторинг на шума, за характеризиране на приноса на източниците и за прилагане на мерки за отстраняване и/или намаляване; - преглед на предишни инциденти и на мерките, свързани с шума, и разпространение на информация за инцидентите, свързани с шума ❖ НДНТ 9 се прилага само за случаите, когато се очаква и/или има доказателства за шумово замърсяване в чувствителните рецептори	Не са налице обективни доказателства, че в резултат работата на фермата е налице отрицателно въздействие върху т.н. чувствителни рецептори, тъй като най-близките населени места и зони, подлежащи на специална здравна защита са отдалечени на повече от 800 m от границите на площадката. При периодичните собствени измервания на звуковото ниво по граничния контур на площадката и изчисленото шумовото натоварване в мястото на въздействие не се установяват превишения на нормите за шум в околна среда. При установени нива на наднормено шумово замърсяване ще бъде разработен План за управление на шума.	Не е приложимо
НДНТ 10. Предотвратяване или, където това не е практически осъществимо, намаляване на шумовите емисии		
а) Осигуряване на подходящо разстояние между инсталацията/ стопанството и чувствителните рецептори - На етап планиране на инсталацията/стопанството се предвижда подходящо разстояние между инсталацията/стопанството и чувствителните рецептори, като се прилагат изискванията за минимални стандартни разстояния	Осигурено е разстояние около 800 m от границите на площадката до най-близко разположеното населено място –гр. Дебелец;	Съответстви е
б) Местоположение на оборудването Нивата на шум може да се намалят чрез: - увеличаване на разстоянието между излъчвателя и приемника (чрез разполагане на оборудването колкото е възможно по-далеч от чувствителните рецептори, доколкото това е практически удачно); - намаляване на дължината на тръбите за доставяне на фуражи; - разполагане на бункерите и силозите за фуражи така, че да се сведе до минимум движението на автомобили в стопанството	Основни емитери на шум в околната среда са вентилаторите на халетата. Разполагането им на вътрешните стени на халетата води до редуциране на шумовите емисии. Фуражните силози, респ.тръбите за доставка на фураж от силозите към халетата са монтирани до самите халета.	Съответстви е
в) Експлоатационни мерки Това включва мерки като: - затваряне на вратите и големите отвори на сградата особено по време на храненето, ако е възможно; - експлоатация на оборудването от персонал с опит; - избягване на шумни дейности през нощта и през почивните дни, ако е възможно; - осигуряване на контрол на шума по време на дейности по поддръжка; - ако е възможно, конвейерните и шнекови системи да се експлоатират пълни с фураж; - минимална площ на външните зони, които се остъргват, с цел намаляване на шума от трактори със скреперни лопати.	Вратите на халетата са затворени при протичане на фаза „Популация“ в жизнения цикъл, съгласно изискванията на ветеринарно-медицинското законодателство, с цел предотвратяване контаминация на стадата. Оборудването се експлоатира от персонал с необходимия опит, в условията на проведено обучение. Не се провеждат дейности, свързани с остъргване на външни зони с трактори със скреперни лопати.	Съответстви е
г) Оборудване с ниско ниво на шум Това включва оборудване като: -високоэффективни вентилатори, когато естествената вентилация е невъзможна или недостатъчна; -помпи и компресори;	Употребата на високоэффективни стенни вентилатори; замяна на метални с пластмасови пропелери за редуциране на	Съответстви е

-система за хранене, която намалява силата на стимула от очакваното хранене (напр. задържащи хопери; пасивни хранилки, които позволяват подаване на неограничено количество фураж; компактни хранилки).	шумови емисии; Движещите елементи на с-мата за хранене са разположени вътре в халетата, което предотвратява разпространение на шум извън сградите за отглеждане на добитъка.	
д) Оборудване за контролиране на шума Това включва: - средства за намаляване на шума; - виброизолация; - изолация на шумно оборудване (напр. ме- лачки, пневматични конвейери); - звукоизолиране на сградите.	Използваните фасадни елементи на халетата „сандвич панели“ са с висок клас на шумо- и топлоизолация	Съответстви е
е) Намаляване на шума - Разпространението на шума може да се намали чрез разполагане на препятствия между излъчващите шум съоръжения и приемниците на шума.	Неприложима техника.	Не е приложимо
НДНТ 11. Прахови емисии		
а) Намаляване на образуването на прах вътре в помещенията за животни. За тази цел може да се използва една или комбинация от следните техники:		
1. Използване на по-груб постелъчен материал (напр. ненарязана слама или талаш вместо рязана слама).	Неприложима техника	Не е приложимо
2. Застилане с прясна слама чрез използване на нископрахова техника (напр. ръчно).	Неприложима техника	Не е приложимо
3. Прилагане на хранене ad libitum.	Неприложима техника	Не е приложимо
4. Използване на влажни фуражи, гранулирани фуражи или добавяне на мазни суровини или свързващи вещества в системата за хранене със сухи фуражи.	Фуражните смеси, използвани във фермата са с високо съдържание на мазнини, което води до слепване на отделните частици във фракцията и намаляване на разпашаването при хранене на животните	Съответстви е
5. Оборудване на складовете за сухи фуражи, които се пълнят пневматично, със сепаратори за прах.	Неприложима техника	Не е приложимо
6. Проектиране и експлоатация на вентилационната система с ниска скорост на въздуха вътре в помещението	Използването на напречна вентилация при стенно разположение на вентилаторите води до минимизиране на турбулентния режим на движение на въздуха и по-нисък унес на прах от фуража	Съответстви е
б) Намаляване на концентрациите на прах вътре в помещенията чрез прилагане на една от следните техники:		
1. Разпръскване на водна мъгла	Неприложима техника. През летния сезон, достатъчна влажност на въздуха се постига чрез използване на охлаждащата система – чрез водни пити. Достигнатата влажност на въздуха е достатъчна за редуциране концентрациите на прах вътре в помещенията. Техниката е равностойна в техническо отношение към разпръскване на водна мъгла от дюзи (филери)	Съответстви е
2. Разпръскване на масло	Неприложима техника	Не е приложимо
3. Йонизация	Неприложима техника	Не е приложимо
в) Пречистване на изпускания въздух от система за пречистване на въздуха като:		
1. Влагоуловител	Неприложима техника	Не е приложимо

2. Сух филтър	Неприложима техника	Не е приложимо
3. Мокър скрубер	Неприложима техника	Не е приложимо
4. Мокър киселинен скрубер	Неприложима техника	Не е приложимо
5. Биоскрубер (или влажен биологичен филтър)	Неприложима техника	Не е приложимо
6. Дву- или трифазна система за пречистване на въздуха	Неприложима техника	Не е приложимо
7. Биофилтър	Неприложима техника	Не е приложимо
НДНТ 12. Емисии на миризми (прилага се само за случаите, когато се очаква и/или има доказателства за достигане на миризми до чувствителните рецептори)		
Изпълнение и редовно преразглеждане на план за управление на миризмите като част от СУОС, който включва следните елементи: - протокол, съдържащ подходящи действия и срокове; - протокол за провеждане на мониторинг на миризмите; - протокол за реагиране при установяване на замърсяване с миризми; - програма за предотвратяване и отстраняване на миризми, предназначена например за определяне на източника(ците); за мониторинг на емисиите на миризми (вж. НДНТ 26); за характеризиране на приноса на източниците и за прилагането на мерки за тяхното отстраняване и/или намаляване. - преглед на предишните инциденти и мерки за справяне с миризмите и разпространение на информация за инцидентите, свързани с миризмите Съответният мониторинг е описан в НДНТ 26. ❖ НДНТ 12 се прилага само за случаите, когато се очаква и/или има доказателства за достигане на миризми до чувствителните рецептори.	Не са налице обективни доказателства, че в резултат работата на фермата е налице отрицателно въздействие върху т.н. чувствителни рецептори, тъй като най-близките населени места и зони, подлежащи на специална здравна защита са отдалечени на повече от 800 m от границите на площадката. Разработена е и се прилага инструкция за предприемане на мерки за намаляване на неприятни миризми. При установени нива на излъчване на неприятни миризми, или при постъпване на жалби за разпространение на неприятни миризми ще бъде разработен План за управление на миризмите.	Съответстви е
НДНТ 13. Предотвратяване или, където това не е практически осъществимо, намаляване на емисиите на миризми и/или на въздействието на миризмите, излъчвани от дадено стопанство		
а) Осигуряване на подходящо разстояние между стопанството/инсталацията и чувствителните рецептори	Осигурено е разстояние около 800 m от границите на площадката до най-близко разположеното населено място – гр. Дебелец;	Съответстви е
б) Използване на система за отглеждане, където се прилага един или комбинация от следните принципи: — поддържане на животните и на повърхностите сухи и чисти (напр. избягване на разсипването на фураж, избягване на наличие на изпражнения в зоните за лежане при частично скарови подове); — намаляване на излъчвателната повърхност на оборския тор (напр. използване на метални или пластмасови скари, канали с намалена открита повърхност на оборския тор); — често изнасяне на оборския тор във външно (покрито) торохранилище; — намаляване на температурата на оборския тор (напр. чрез охлаждане на полутечен оборски тор) и на въздуха в помещението; — намаляване на притока и скоростта на въздуха върху повърхността на оборския тор; — поддържане на настилната суха и при аеробни условия в системи, при които се използва постеля.	Използваните хранилки за хранене на добитъка не позволяват разпиляване на фуража по скари под. Прилагането на скарно отглеждане в уголемени клетки гарантира невъзможност за задържане на изпражнения в зоните за престой на птиците. Планира се изсушаване и честото извеждане на тора от торовите ленти, с цел предаването му за оползотворяване в биогаз инсталации или за наторяване на земеделски земи. Използването на нипелни поилки предотвратява възможността за омокряне на тора в торовите ленти	Съответстви е
в) Оптимизиране на отвеждането на изпускания от помещенията за животните въздух чрез използването на една или на комбинация от следните техники: — увеличаване на височината на извода (напр. изпускателни тръби за въздух над нивото на покрива, комини, пренасочващи изпускателни тръби през билото на покрива вместо през долната част на стените);	Вентилационните канали на вентилационната система се разполагат от вътрешната страна на халетата, която е най-далеч от чувствителния рецептор	Съответстви е

— увеличаване на скоростта на вентилацията през вертикалния извод; — ефективно поставяне на външни бариери за създаване на турбулентност в изходящия въздушен поток (напр. засаждане на растителност). — добавяне на навеси върху изпускателните отвори, разположени в долните части на стените за пренасочване на изпускания въздух към земята; — разпръскване на изпускания въздух откъм тази страна на помещенията за отглеждане на животните, която е най-далеч от чувствителния рецептор; — разполагане на оста на билото на покрива на естествено вентилираща се постройка напречно спрямо преобладаващата посока на вятъра.		
г) Използване на система за пречистване на въздуха, като например: 1. биоскрubber (или влажен биологичен филтър). 2. биофилтър 3. дву- или трифазна система за пречистване на въздуха	Неприложима техника	Не е приложимо
д) Използване на една или на комбинация от следните техники за съхранение на оборски тор: 1. Покриване на полутечния или твърдия оборски тор по време на съхранението му 2. Местоположението на торохранилището се определя с оглед на обичайната посока на вятъра и/или се въвеждат мерки за намаляване на скоростта на вятъра около и над него (напр. засаждане на дървета, поставяне на естествени прегради) 3. Намаляване до минимум на разбъркването на полутечния оборски тор	Изградено е торохранилище, като е осигурена трайна настилка; тора се съхранява в закрито помещение със странична изолация; торохранилището е разположено от подветрената страна на халетата, с оглед намаляване на скоростта на вятъра. Допълнително се прилага редовно извеждане на тора от хранилището и поддържане на незначителни количества тор на площадката.	Не е приложимо
е) Обработване на оборския тор с използване на една от следните техники с цел намаляване до минимум на емисиите на миризми по време на (или преди) разпръскването му върху почвата 1. Аеробно разлагане (аерация) на полутечен оборски тор 2. Компостиране на твърд оборски тор 3. Анаеробно разлагане	Техниката е неприложима за площадката. Образованата животинска тор се предава редовно за третиране /анаеробно разлагане/ в биогаз инсталации или за наторяване	Съответстви е
ж) Използване на една или на комбинация от следните техники за разпръскване на оборски тор върху почвата: 1. Разпръсквач за ивично торене, инжектор за плитки или дълбоки бразди за разпръскване на полутечен тор върху почвата 2. Своевременно внасяне на оборския тор в почвата	Неприложима техника. Тора се предава за третиране на външни контрактори	Не е приложимо
НДНТ 14. Емисии от съхранение на твърд оборски тор		
а) Намаляване на съотношението между площта на излъчващата повърхност и обема на купа твърд оборски тор	Прилага се. Тора се съхранява на купаж.	Не е приложимо
б) Покриване на купа твърд оборски тор.	Не се практикува; прилага се релевантна техника, осигуряваща съхранението на тора в закрито помещение.	Не е приложимо
в) Съхранение на изсушен твърд оборски тор в торохранилище	Прилага се. Изградено е закрито торохранилище.	Не е приложимо
НДНТ 15. Предотвратяване или, където това не е практически осъществимо, намаляване на емисиите в почвата и водата от съхранението на твърд оборски тор		
а) Съхранение на изсушен твърд оборски тор в торохранилище	Прилага се. Изградено е закрито торохранилище.	Не е приложимо
б) Използване на циментов силос за съхранение на твърд оборски тор	Неприложима техника.	Не е приложимо
в) Съхранение на твърд оборски тор върху твърд непромокаем под, оборудван с дренажна система и резервоар за оттока	Торохранилището е с трайна настилка и закрито, поради което тора не може да бъде омокрян с дъждовна вода и не може да се формира дъждовен инфилтрат.	Не е приложимо

г) Избор на съоръжение за съхранение с достатъчно капацитет за съхраняване на твърдия оборски тор през периодите, когато разпръскването върху почвата не е възможно	Торохранилището е с капацитет осигуряващ 2 месеца работа на инсталацията. При невъзможност за наторяване на почвата, тора се предава в биогаз инсталации	Не е приложимо
д) Съхранение на твърд оборски тор върху обработваема земя на купове, разположени далеч от повърхностни и/или подземни водни потоци, в които може да навлезе течен отток	Неприложима техника.	Не е приложимо
НДНТ 16. Емисии от съхранение на полутечен оборски тор		
а) Подходяща конструкция и управление на съоръжението за съхранение на полутечен оборски тор чрез използване на комбинация от следните техники: 1. Намаляване на съотношението между площта на излъчващата повърхността и обема на съоръжението за съхранение на полутечен оборски тор 2. Намаляване скоростта на вятъра и обмяна на въздух на повърхността на полутечния оборски тор чрез поддържане на ниски нива на запълване на съоръжението за съхранение 3. Намаляване до минимум на разбъркването на полутечния оборски тор.	Неприложима техника. Не се извършва образуване и съхраняване на полутечен оборския тор на площадката.	Не е приложимо
б) Покриване на съоръжението за съхранение на полутечен оборски тор. За тази цел може да се използва една от следните техники: 1. Твърдо покривно съоръжение 2. Меки покривни съоръжения 3. Плаващи покривни съоръжения, като например: — пластмасови гранули; — леки насипни материали; — плаващи меки покривни съоръжения; — геометрични пластмасови плочки; — надуваем навес; — естествена кора; — слама.	Неприложима техника. Не се извършва образуване и съхраняване на полутечен оборския тор на площадката.	Не е приложимо
в) Подкиселяване на полутечен оборски тор	Неприложима техника. Не се извършва образуване и съхраняване на полутечен оборския тор на площадката.	Не е приложимо
НДНТ 17. Намаляване на емисиите на амоняк във въздуха		
а) Намаляване до минимум на разбъркването на полутечния оборски тор	Неприложимо. Във фермата не се формира полутечен оборски тор	Не е приложимо
б) Покриване на оградено с насип съоръжение за съхранение на полутечен оборски тор (лагуна) с меки и/или плаващи покривни съоръжения, като например: — меки пластмасови листи; — леки насипни материали; — естествена кора; — слама	Неприложимо. Във фермата не се формира полутечен оборски тор	Не е приложимо
НДНТ 18. Предотвратяване на емисиите в почвата и водата от събирането и изпомпването, както и от торохранилище и/или от оградено с насип съоръжение за съхранение (лагуна)		
а) Използване на съоръжения за съхранение, които са устойчиви на механични, химични и топлинни влияния.	Торохранилището е с трайна настилка и странична изолация, непозволяващи просмукване на инфилтрати в почвата	Не е приложимо
б) Избор на съоръжение за съхранение с достатъчен капацитет за съхраняване на полутечния оборския тор през периодите, когато разпръскването върху почвата не е възможно.	Торохранилището притежава достатъчен капацитет за временно съхраняване	Не е приложимо
в) Конструирание на непропускливи съоръжения и оборудване за събиране и пренасяне на полутечен оборски тор (напр. ями, канали, тръби и помпени станции)	Неприложимо. На площадката не се образува полутечен тор	Не е приложимо
г) Съхраняване на полутечен оборски тор в оградени с насип съоръжения (лагуни) с непромокаема основа и стени, напр. глина или пластмасово покритие (или с двойно покритие)	Неприложимо. На площадката не се образува полутечен тор	Не е приложимо
д) Инсталиране на система за улавяне на течове, състояща се например от геомембрана, дренажен слой и дренажна тръбопроводна система	Неприложимо. Торохранилището е закрито помещение без възможност за образуване на дъждовни инфилтрати	Не е приложимо

е) Проверка на конструктивната цялост на съоръженията за съхранение поне веднъж годишно.	Прилага се ежемесечна проверка за състоянието на торохранилището и условията на съхраняване.	Не е приложимо
НДНТ 19. Обработване на оборски тор на място в стопанството		
а) Механично разделяне на полутечен оборски тор. Това включва например: — шнеков сепаратор; — декантер-центрофугиращ сепаратор; — коагулатор-флокулатор; — разделяне с помощта на сита; — филтърна преса	Неприложима техника. Не се извършват дейности по обработка на тора на мястото на образуване	Не е приложимо
б) Анаеробно разграждане на оборски тор в инсталация за биогаз	Неприложима техника. Не се извършват дейности по обработка на тора на мястото на образуване	Не е приложимо
в) Използване на външен канал за сушене на оборски тор	Неприложима техника. Не се извършват дейности по обработка на тора на мястото на образуване	Не е приложимо
г) Аеробно разлагане (аерация) на полутечен оборски тор	Неприложима техника. Не се извършват дейности по обработка на тора на мястото на образуване	Не е приложимо
д) Нитрификация-денитрификация на полутечен оборски тор	Неприложима техника. Не се извършват дейности по обработка на тора на мястото на образуване	Не е приложимо
е) Компостиране на твърд оборски тор	Неприложима техника. Не се извършват дейности по обработка на тора на мястото на образуване	Не е приложимо
НДНТ 20. Разпръскване на оборски тор върху почвата		
а) Оценка на приемащата оборския тор земя с цел определяне на рисковете от оттичане, като се вземе предвид следното: — вид на почвата, условия и наклон на терена; — климатични условия; — дренаж и напояване на площта; — редуване на културите; — водоизточници и защитени водни зони.	Неприложима техника. Операторът не извършва обработка на почвата с животинска тор. Тора се предава на външни контрактори	Не е приложимо
б) Поддържане на достатъчно разстояние между площите, върху които се разпръсква оборския тор (като се оставя необработена ивица земя) и: 1. площи, където има значителен риск от оттичане във водоизточници, като водни потоци, извори, водни сондажи и т.н.; 2. съседни имоти (включително живи плетове).	Неприложима техника. Операторът не извършва обработка на почвата с животинска тор. Тора се предава на външни контрактори	Не е приложимо
в) Избягване на разпръскването на оборски тор, когато съществува значителен риск от оттичане. По-специално оборски тор не се разпръсква, когато: 1. площта е наводнена, замръзнала или покрита със сняг; 2. почвените условия (напр. насищане с води или уплътненост) в комбинация с наклона на терена и/или почвения дренаж представляват висок риск от оттичане или дрениране; 3. може да се очаква оттичане с оглед на очакваните валежи.	Неприложима техника. Операторът не извършва обработка на почвата с животинска тор. Тора се предава на външни контрактори	Не е приложимо
г) Адаптиране на количествата на разпръскване върху почвата, като се вземе предвид съдържанието на азот и фосфор в оборския тор, както и характеристиките на почвата (напр. азотното съдържание), потребностите на сезонните култури и климатичните и почвените условия, които биха причинили оттичане	Неприложима техника. Операторът не извършва обработка на почвата с животинска тор. Тора се предава на външни контрактори	Не е приложимо
д) Синхронизиране на разпръскването на оборски тор върху почвата с хранителните нужди на културите	Неприложима техника. Операторът не извършва обработка на почвата с животинска тор. Тора се предава на външни контрактори	Не е приложимо
е) Редовна проверка на площите, върху които се разпръсква оборският тор, с цел установяване на признаци за оттичане и реагиране по подходящ начин при необходимост	Неприложима техника. Операторът не извършва обработка на почвата с животинска тор. Тора се	Не е приложимо

ж) Осигуряване на адекватен достъп до съоръжението за съхранение на оборски тор и гарантиране на ефективно товарене на оборския тор без разпиляване	предава на външни контрактори Неприложима техника. Операторът не извършва обработка на почвата с животинска тор. Тора се предава на външни контрактори	Не е приложимо
з) Проверка на изправността на машините за разпръскване на оборския тор, както и че са настроени за разпределяне на правилното количество	Неприложима техника. Операторът не извършва обработка на почвата с животинска тор. Тора се предава на външни контрактори	Не е приложимо
НДНТ 21. Намаляване на емисиите на амоняк във въздуха от разпръскването върху почвата на полутечен оборски тор		
а) Разреждане на полутечен оборски тор, последвано от техники като напоителна система с ниско налягане. Не се прилага за култури, отглеждани за сурова консумация, поради риск от замърсяване.	Неприложима техника. На площадката не се образува полутечен тор	Не е приложимо
б) Разпръсквач за ивично торене чрез прилагане на една от следните техники: 1. маркуч за подаване на тор; 2. тороразпръсквача.	Неприложима техника. На площадката не се образува полутечен тор	Не е приложимо
в) Инжектор за плитки бразди (отворени бразди)	Неприложима техника. На площадката не се образува полутечен тор	Не е приложимо
г) Инжектор за дълбоки бразди (затворени бразди)	Неприложима техника. На площадката не се образува полутечен тор	Не е приложимо
д) Подкиселяване на полутечен оборски тор	Неприложима техника. На площадката не се образува полутечен тор	Не е приложимо
НДНТ 22. Намаляване на емисиите на амоняк във въздуха от разпръскването върху почвата на оборски тор		
- Внасянето в почвата на оборския тор, разпръснат по нейната повърхност, се извършва чрез разораване или като се използва друго култивационно оборудване, като дискови или зъбни брани, в зависимост от вида и състоянието на почвата. Оборският тор се смесва напълно с почвата или се заравя. - Разпръскването на твърд оборски тор се извършва с подходящ разпръсквач (напр. въртящ се разпръсквач, разпръсквач със задно разпръскване, разпръсквач с двойно предназначение). Разпръскването върху почвата на полутечен оборски тор се извършва според НДНТ 21.	Неприложима техника. Операторът не извършва обработка на почвата с животинска тор. Тора се предава на външни контрактори	Не е приложимо
НДНТ 23. Емисии от целия производствен процес		
Оценка/изчисляване на намаляване на емисиите на амоняк от целия производствен процес чрез използване на прилаганите в стопанството НДНТ	Операторът извършва ежегодно изчисляване на емисиите от амоняк, отделяни в рамките на докладваната година от целия производствен процес и докладва изчислените емисии в ЕРИПЗ	Съответствие
НДНТ 24. Мониторинг на емисиите и параметрите от процесите		
а) Изчисляване на емисиите чрез използване на масовия баланс на азота и фосфора въз основа на приемания фураж, съдържанието на суров протеин в дажбите, общия фосфор и показателите на животните б) Оценка на емисиите чрез анализ на оборския тор за общо съдържание на азот и фосфор	Операторът ще извършва изчисляване на емисиите от азот и фосфор чрез масов баланс въз основа на употребения фураж и съдържанието на суров протеин. Честотата на мониторинга ще бъде веднъж годишно.	Съответствие
НДНТ 25. НДНТ Мониторинг на емисиите на амоняк във въздуха с използване на една от техниките с посочената периодичност		
а) Оценка на емисиите чрез използване на масовия баланс въз основа на отделения и на общия (или на общия амониачен) азот, наличен във всеки етап от управлението на оборския тор	Не приложима техника.	Не е приложимо
б) Изчисление чрез измерване на концентрацията на амоняк и степента на вентилация, като се използват методи на ISO, методи от национални или международни стандарти или други	Не приложима техника.	Не е приложимо

методи, които осигуряват данни с равностойно научно качество.		
в) Оценка чрез използване на емисионни коефициенти.	Веднъж годишно се извършва изчисляване на емисиите на амоняк чрез използване на емисионни фактори за съответната дейност, за която е определен SNAP CODE на процеса. Данните се докладват в ЕРИПЗ	Съответстви е
НДНТ 26. НДНТ е периодичния мониторинг на емисиите на миризми във въздуха		
НДНТ 26 се прилага само за случаите, когато се очаква и/или има доказателства за замърсяване с миризми в чувствителните рецептори	Не са налице обективни доказателства, че в резултат работата на фермата е налице отрицателно въздействие върху т.н. чувствителни рецептори, тъй като най-близките населени места и зони, подлежащи на специална здравна защита са отдалечени на повече от 800 m от границите на площадката. При установени нива на излъчване на неприятни миризми, или при постъпване на жалби за разпространение на неприятни миризми ще бъдат предприети мерки за извършване на мониторинг на емисиите	Съответстви е
НДНТ 27. Мониторингът на праховите емисии от всяко помещение за животни		
а) Изчисляване чрез измерване на концентрацията на прах и степента на вентилация чрез използване на методите от стандартите EN или на други методи (ISO, национални и международни) и методи, които осигуряват данни с равностойно научно качество	Не приложима техника.	Не е приложимо
б) Оценка чрез използване на емисионни коефициенти	Веднъж годишно се извършва изчисляване на емисиите на прах (изразено като ФПЧ ₁₀) чрез използване на емисионни фактори за съответната дейност, за която е определен SNAP CODE на процеса. Данните се докладват в ЕРИПЗ	Съответстви е
НДНТ 28. НДНТ Мониторингът на емисиите на амоняк, на праховите емисии и/или на емисиите на миризми от всяко помещение за животни, оборудвано със система за пречистване на въздуха		
а) Проверка на работата на системата за пречистване на въздуха чрез измерване на амоняка, миризмите и/или праха при съществуващите на практика условия в стопанството и съгласно предписания протокол за измерване, както и чрез използването на методите от стандартите EN или на други методи (ISO, национални и международни), при което се осигуряват данни с равностойно научно качество	Не приложима техника. Избраната технология не предвижда използване на помещения, оборудвани със система за пречистване на въздуха.	Не е приложимо
б) Контрол на ефективното функциониране на системата за пречистване на въздуха (напр. чрез непрекъснато записване на оперативните параметри или чрез използване на системи за сигнализиране)	Не приложима техника. Избраната технология не предвижда използване на помещения, оборудвани със система за пречистване на въздуха.	Не е приложимо
НДНТ 29. Мониторингът на следните параметри на процеса поне веднъж годишно		
а) Потребление на вода - Записване чрез използване например на подходящи разходомери или по фактури - Основните процеси, свързани с потреблението на вода в помещенията за животните (почистване, хранене и др.) може да се наблюдават поотделно	Внедрена е и се прилага инструкция за периодично измерване/изчисляване количествата употребена вода за производствени нужди.	Съответстви е
б) Потребление на електроенергия - Записване чрез използване например на подходящи разходомери или по фактури. Потреблението на електроенергия в помещенията за животните се следи отделно от другите инсталации в стопанството. Основните процеси, свързани с	Внедрена е и се прилага инструкция за периодично измерване/изчисляване количествата изразходвана електрическа енергия за	Съответстви е

потреблението на електроенергия в помещенията за животните (отопление, вентилация, осветление и др.), може да се наблюдават поотделно.	производствени нужди.	
в) Разход на гориво - Записване чрез използване например на подходящи разходи-мери или по фактури	Операторът документира количествата употребени газови горива /пропан-бутан/ за отопление на подрастващите птици	Не е приложимо
г) Брой постъпващи и напускащи животни, включително новородени и умрели, където е целесъобразно. - Записване чрез използване например на съществуващи регистри	Внедрена е и се прилага инструкция за документиране количеството на произведената продукция, в т.ч. и заетите места и смъртността на стадата	Съответстви е
д) Консумация на фураж - Записване чрез използване например на фактури или съществуващи регистри	Внедрено е и се прилага документиране на количеството на използвания фураж	Съответстви е
е) Генериране на оборски тор -Записване чрез използване например на съществуващи регистри	Внедрено е и се прилага документиране количеството на образувания и предаден за оползотворяване оборски тор, както и периодична проверка на техническото състояние на системата за събиране на тор	Съответстви е

Таблица 3.1.1.-2. Специфични Закljučения за НДНТ при отглеждане на кокошки носачки:

Изисквания за прилагане на НДНТ	Използвани техники	Съответствие
3.1.1. Емисии на амоняк от помещения за кокошки носачки, пилета за разплод на бройлери или ярки		
НДНТ 31. С цел намаляване емисиите на амоняк във въздуха от всяко помещение за кокошки носачки, НДНТ е използване на една или комбинация от следните техники:		
а) Отстраняване на оборския тор чрез транспортни ленти (в случаите на системи за отглеждане в уголемени или неуголемени клетки) поне със следната периодичност: — отстраняване веднъж седмично със сушене с въздух; или — отстраняване два пъти седмично без сушене с въздух	Налична е система за отстраняване на тора чрез торови ленти, монтирани под всеки ред с уголемени клетки с честота два пъти седмично и сушене с циркулиращия въздух от вентилационната система	Съответства
б) При системи за отглеждане без клетки:		
0. Система за принудителна вентилация и рядко отстраняване на оборския тор (при наличие на дебела постеля с яма за оборския тор) само ако се използва в комбинация с допълнителни мерки за намаляване на емисиите, като например: — постигане на високо съдържание на сухо вещество на оборския тор; — система за пречистване на въздуха.	Неприложима техника	Не е приложимо
1. Ленти или скрепери за оборски тор (при наличие на дебела постеля с яма за оборския тор).	Неприложима техника	Не е приложимо
2. Сушене на оборския тор с принудително подаван чрез тръби въздух (при наличие на дебела постеля с яма за оборския тор).	Неприложима техника	Не е приложимо
3. Сушене с принудително подаван въздух на оборския тор чрез използване на перфориран под (при наличие на дебела постеля с яма за оборския тор).	Неприложима техника	Не е приложимо
4. Ленти за оборски тор (при отглеждане във во- лиера).	Неприложима техника	Не е приложимо
5. Сушене на постелята чрез принудително подаване на вътрешен въздух (при плътен под с дебела постеля).	Неприложима техника	Не е приложимо
в) Използване на система за пречистване на въздуха, като например: 1. мокър киселинен скрубър; 2. дву- или трифазна система за пречистване на въздуха; 3. биоскрубер (или влажен биологичен филтър).	Неприложима техника	Не е приложимо

Прилагането на „най-добрите налични техники“ ще бъде определено и чрез оценка, съответстваща на чл. 99а, ал.1 от ЗООС:

- консумацията (количество и вид) на вода, енергия и основни суровини за производството на единица продукция;
- употребата на опасни вещества за производството на единица продукция;
- количеството и вида на вредните вещества, изпускани в атмосферния въздух (включително параметрите на изпускащите устройства), в отпадъчните води и водните обекти (включително точките на заустване);
- количеството и вида на производствените и/или опасните отпадъци, образувани при производствената дейност

Тази оценка ще бъде направена с цел получаване на решение по ОВОС, потвърждаващо прилагането на „най-добрите налични техники“, получаване на разрешение за строеж и въвеждане в експлоатация на инсталацията., съгласно чл. 118 , ал. 2 и ал.3 от ЗООС.

Оценката по чл. 99а, ал. 1 е представена като отделно приложение към настоящия ДОВОС.

3.4. „Нулева алтернатива“

“Нулева алтернатива” е решението инвестиционното предложение да не бъде осъществено. Не съществуват законови предпоставки или причини, свързани с рискове за околната среда и здравето на хората, които да водят към “нулева алтернатива”.

Прогнозираните емисии към околната среда и въздействието им върху нея ще бъдат в рамките на допустимите. Инвестиционното предложение не води до влошаване качеството на околната среда или засягане в недопустима степен защитени обекти.

По никакъв начин няма да бъде засегнато населението от близките селища.

Намерението на инвеститора е да изгради и експлоатира съвременно предприятие за отглеждане на кокошки-носачки, отговарящо на НДНТ в „Отглеждане на птици и свине“, при съблюдаване на най-добрата производствена практика в бранша.

Инвестиционното предложение предлага решения, които са оптимални и „щадящи“ в максимален степен околната среда – пълна капсулованост на халетата за отглеждане на добитък, оптимален режим на хранене и водопой на животните, отсъствие на заустване на отпадъчни води във водни обекти; управление на тора чрез съхранение в торова площадка и предаване директно за производство на биогаз или за наторяване; автоматизирана климатична система, съвременно технологично оборудване, отговарящо на НДНТ.

Приемането на “нулева алтернатива” би означавало:

- Да не се изпълни инвестиционната програма на фирмата, което ще обезмисли инвестицията за разширение на вече одобрен проект за изграждане на ферма, строителството на сградите и доставката на оборудване за фермата;
- Да не се разкрият нови работни места.
- Да не се даде възможност за задоволяване на търсенето на пазара на яйца, предназначени за директна консумация

Реализацията на инвестиционното предложение на ЗП „КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА“ се явява положителна стопанска инициатива. От гледна точка на отглеждането на птици, в регионален и даже в национален мащаб, наличието на обект - производител на пресни яйца е наложителен сегмент в производствената верига на хранително-вкусовата промишленост.